

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ : Δ. Ι. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΤΟΣ Ζ'

ΤΕΥΧΟΣ ΠΒ'. — ΠΓ'.
(82 — 83)

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 1907
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 1908

ΣΥΝΔΡΟΜΗ

ΕΛΛΑΔΟΣ ΔΡ. 12.
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ . . . ΦΡ. 12.

ΤΙΜΗ ΤΕΥΧΟΥΣ ΔΡ. 1.

ΑΘΗΝΑΙ

ΓΡΑΦΕΙΑ

*Οδ. Χαριλάου Τρικούπη 22α

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Χριστογεννηάτικα ὑπὸ Κάμα Νισβαή.
Ἡ πρώτη τῆς γιορτῆς ὑπὸ Στ. Μαρζιώκη.
Σκοτάδια φωτεινά ὑπὸ Σιβύλλης.
Εἰς τὴν ἑκατοντῆσθριδα τοῦ Κανόβα, ὑπὸ Μ.
Σιγούρου.
Ὁ ζυτιάνος ὑπὸ Κισαρίτης Διπλα.
Εἰς τὰ Ρισδάττα (Ποίημα Λασκαράτου) ὑπὸ Ἡλία
Τσιτσέλη.
Μία μέρα . ἤχοι, ὑπὸ Ε. Λάμαρη.
Σήμερα καὶ αἰετοῦ, ὑπὸ Thomas.
Ἀνασκαφαί, (Πέγραμος-Παγασαί).
Πρὸς τὴν Α. Β. Γ. τὴν ποιγκήπιτσαν Μαρία.
Σημειώσεις ἐνδὸς μηνός, (Τὸ Ἑλλ. ἔθνος.— Τὰ
δῶρα τῶν Γάλλων.— Καίρια Ψάχα.— Γυνὴ δικη-
γός.— Ἐκθεσὶς Μποκατσιάρρη.)
Γράμματα καὶ τέχναι.

ΕΙΚΟΝΕΣ

Τὸ φιλμὰ τῆς Μούσης.
Ὁ Βο'ηναί πρὸ τῆς εἰκόνης τοῦ Φαλλίε.
Τὰ θαλασσίνα πουλιά, ὑπὸ Demont-Breton.
Ρ. Ρέττιχ.
Ε. Λάμαρη.
Σοφία Λασκαρίδου.
Ἀττικὸν τοπίον.
Βάρκα στ' ἀερογιάλι.
Καταρράκτης Αἰδηψοῦ.
Ἄγλαϊα Πόλιγγου.
Α. Β. Α. ποιγκήπιτσα Μαρία.
Ἡ κ. καὶ ἡ δ. Σκουζέ.
Ε. Μισαπόλδου.

ΕΥΤΥΧΕΣ ΤΟ ΝΕΟΝ ΕΤΟΣ

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑΙ ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Είς την 4. εφέτος συνεδρίασιν της Αγγλικής Αρχ. σχολής δ. διευθυντής κ. Δώνικς Ωμίλκιοσ λογοδοτῶν περὶ τῶν ἐν Σπάρτῃ ἀνασκαφῶν κῆσ σχολῆς κατὰ τὸ παρελθόν ἐτος, αἰτινες συνοψίζονται εἰς τὸν προοδιορισμὸν τῆς πύλας Σπάρτης ὑπὸ τοῦ ἐταίρου κ. Βῆς, εἰς τὴν ἀνακάλυψιν καὶ μερικὴν ἐπισκευὴν τοῦ ναοῦ τῆς Χαλκιοῦκου Ἀθηνᾶς ὑπὸ τοῦ κ. Δίκκιενς, εἰς τὴν ἀνακάλυψιν νεκροταφείου τῶν ἑλληνιστικῶν χρόνων καὶ τὴν ἐξ ἀπολιθίου ἤδη ἐκοναφῆν τοῦ ἱεροῦ τῆς Ὀρθίας Ἀρτέμιδος, ἐνθα ἀνευρέθησαν πλείστα ἀνάθηματα, ἅτινα ἀποδεικνύουν διὰ τὴν ἐπισκευὴν καλλιτεχνικοῦ αἰσθηματος οἱ ἀρχαιότατοι Σπαρτιάται. Ἐπίσης ἡ σχολὴ εἰργάσθη ἐν Θεσσαλίᾳ (διὰ τῶν κ. κ. Βῆς καὶ Δρυόπ) καὶ ἐν Μυκαλῶσσι (διὰ τοῦ κ. Βούδερσοφ) ἐνθα ἀνεκαλύφθησαν τάφοι τοῦ ἔκτου π. Χ. αἰῶνος. Αἱ ἀνασκαφαὶ αὐταὶ θὰ ἐξακολουθήσῃν ἐφέτος. Ἡ σχολὴ πρὸς τούτους παρασκευάζει κατάλογον τοῦ Μουσείου τῆς Ἀκροπόλεως, ἐκ τῶν ἐργασιῶν δὲ τῶν ἐταίρων πλέον ἀξιοσημειωτοὶ εἶνε ἡ συναρμολογία τῶν γλυπτικῶν ἔργων τῆς Δυκοσοῦρας ὑπὸ τοῦ κ. Δίκκιενς, αἱ ἐρευνᾶι τοῦ κ. Βῆς εἰς τὰ ἀνατολικὰ τῆς Δακωνίας καὶ εἰς τὰς νήσους, τοῦ κ. Βούδερσοφ εἰς τὴν Μάνην, τοῦ κ. Δολοῦκ ἐν Χίῳ, ἔτι αἱ μελέται τῆς Δεσποινίδος Ἀμικλῶν περὶ τῆς νεοελληνικῆς λαογραφίας, τοῦ κ. Ρεελ περὶ τῶν προϊστορικῶν χρόνων καὶ τοῦ κ. Τίλλνερ περὶ τῆς Βυζαντινῆς μουσικῆς.

Μετὰ τὸν κ. Δώνικς, ὁ κ. Δίκκιενς ἐξέδραε τὰς ἐργασίας του πρὸς συναρμολογίαν τῶν τεμαχίων τοῦ ἐν Δυκοσοῦρα κολοσσίου συμπλέγματος θεῶν, ἔργου τοῦ Μεσογίου Δαμοφῶντος.

Κατὰ τὴν ἐπι τῆ ἐπετείῳ τῶν γενεθλίων τοῦ Βιημελμαν συνεδρίαν τῆς Γερμανικῆς ἀρχαιολ. σχολῆς ὤμιλησεν ὁ κ. Δολοφφελδ περὶ τῶν ἀνασκαφῶν δὲ κατὰ τὸ λήξαν ἐτος ἐνήρησεν ἡ σχολὴ ἐν Περγᾶμω, Πιρυνθῇ, Ὀλυμπίᾳ, Πύλῳ καὶ Ἰθάκῃ, ἐπιδείξας ἐν φετιναῖς προβολαῖς καὶ ἀπειρίαν εἰκόνων. Σημαντικὰ εἶνε τὰ ἀποτελέσματα ἐκ τῶν ἀνασκαφῶν, ἰδίως τῆς Πιρυνθῆς, διότι ἐδρέθησαν ἐν αὐτῇ μνημεῖα προσομοιάζοντα πρὸς τὰ ἐν Κοῦτη, ὡς καὶ τῆς ἀρχαίας Πύλου τοῦ Νέστορος, ἧς εἶθεται ἤδη εἰς τὰ βόρεια τῆς Τριφυλλίας περὶ τὸ Σαμινόν. Ἐπὶ ὤμιλησεν ὁ πρόφην Ἰσοδιευθυντῆς τῆς Σχολῆς καὶ ἤδη καθηγητῆς ἐν Ἰστρον τῆς Αὐστρίας κ. Σράδερ περὶ τῶν πρὸ εἰκοσαετίας ἀνακαλυφθέντων ἀγαλμάτων ἐπὶ τῆς Ἀκροπόλεως, ἅτινα εἶσι τῆς πρὸ τῶν Ἱστροικῶν πολέμων ἐποχῆς. Τούτων ἰκανὰ ἀνεπαλήθευον ἐκ διαφόρων τεμαχίων κατὰ τρεῖστον θανάσιον, ἐπιδείξας ὡσαύτως καὶ μετὰ πλῆθος εἰκόνων.

Ἐν Νέᾳ Ἀγγλίᾳ ἐξακολουθοῦσιν αἱ ἀνασκαφαί. Ἀνεκαλύφθη ἐνας θολωτὸς τάφος βυζαντινῆς ἐποχῆς. Ἐν αὐτῷ οὐδὲν κτερίσμα εἶτος εἰς ἄλλους τάφους ἀνευρέθη καὶ διὰ τοῦτο ὑποτίθεται διὰ ἔχει τάφῃ ἱεροῦ ὅστις φαίνεται καθήμενος.

ΑΙ ΕΙΚΟΝΕΣ ΜΑΣ

Salon 1907.—Δύο ἐκ τῶν ἐξοχωτέρων ἔργων τοῦ ἐφετινοῦ Salon τῶν Παρισίων, ἴσως τὰ ἄριστα, δημοσιεύομεν. Τὸν Δέοντα Βοννατ, τὸν ἑκατον τῶν προσωπογράφων, ἐργαζόμενον τὴν προσωπογραφίαν τοῦ Προέδρου τῆς Γαλλ. Δημοκρατίας κ. Fallieres, καὶ τῆς ἐξοχωτέρας Γαλλίδος ζωγράφου κυρίας Βιγγινίας Demon-Breton τὰ «Θαλασσινὰ πουλιὰ» (Les oiseaux de mer).

Α. Πόλλιγγερ.— Ἡ καλλιτέχνις Δεσποινὶς Ἀγλάτα Πόλλιγγερ θὰ ἐμφανισθῇ προσεχῶς εἰς τὸ Δημοτικὸν θέατρον, λαμβάνουσα μέρος εἰς τὴν «Χίμαιραν» τοῦ κ. Νέη, ἧς θὰ δοθῇ ὑπὸ ἐρασιτεχνῶν.

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΝΤΟΚΟΙ ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ

Ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα δέχεται ἐντόκους καταθέσεις εἰς Τραπεζικὰ γραμμάτια καὶ εἰς χρυσὸν ἤτοι φρ. καὶ μέρος στερεῖνας ἀποδοτίας εἰς ὀρισμένην προθεσμίαν ἢ διαρκῶς. Αἱ εἰς χρυσὸν καταθέσεις καὶ οἱ τόκοι αὐτῶν πληροῦνται εἰς τὸ αὐτὸ νόμισμα, εἰς δὲ ἐγένετο ἡ κατάθεσις εἰς χρυσὸν ἢ δι' ἐπιταγῆς ὄψεως (chéque) ἐπὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ κατ' ἐπιλογὴν τοῦ ὁμολογιούχου.

Τὸ κεφάλαιον καὶ οἱ τόκοι τῶν ὁμολογιῶν πληροῦνται ἐν τῷ Κεντρικῷ Καταστήματι καὶ τῇ ἀπέσει τοῦ καταθέτου ἐν τοῖς ὑποκαταστήμασι τῆς Τραπέζης.

Τόκοι καταθέσεων	
1 1/2 τοῖς 0/10 κατ' ἔτ. διὰ κατ. 6 μηνῶν	
2 » 0/10 » » » 1 ἐτους	
2 1/2 » 0/10 » » » 2 ἐτῶν	
3 » 0/10 » » » 4 ἐτῶν	
4 » 0/10 » » » 5 ἐτῶν	

Αἱ ὁμολογίαι τῶν ἐντόκων καταθέσεων ἐκδίδονται κατ' ἐπιλογὴν τοῦ καταθέτου ὀνομαστικῇ ἢ ἀνώνυμοι.

ΤΟ ΣΤΑΘΜΑ ΤΗΣ ΜΟΥΣΗΣ

◀ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΙΑΤΙΚΟ ▶

ΤΑΝ γιὰ πρώτη φορά
ἐμπήκα στο Μουσείο,
στή πρώτη σάλα, πού
έχουν έκτεθει όλα τὰ
νεώτερα έργα τῆς γλυ-
πτικῆς, ἡ ψυχὴ μου
ἀναταράχτηκε, βυθιά
κι' ἐξαφνιάστηκε σάν

νῆειδε ξαναμαρμαρωμένες πάλι ὅλες τις ὥρες
τοῦ πόνου καὶ ὅλες τις στιγμὲς τῶν διονυσια-
κῶν προκληρημάτων, πού ἐπέρασε στή ζωὴ τῆς.
Μπράτσα, πού ἀπλώνονται κάτσορα κι' ἀπει-
πισμένα, στόματα, πού μισανοίγονται γιὰ ν'
ἀνχστενάξουν καὶ δὲν μποροῦνε, πριδάκια, πού-
ναι γονατισμένα καὶ προσεύχονται, φαῖνοι πε-
σμένοι πίστομα, πού χαμογελοῦνε τὸ σερκικό
χαμόγελο τῶν πρωτογόνων ἐπιθυμιῶν καὶ πέ-
ρα στή γωνιά ἡ νέες δὲ δυνατὸς μετὰ τὴ δάφνη στό
κεφάλι, πού τὸν ἀγκυλιάζει τὸ αἰώνιον θῆλυ
καὶ τὸν φιλεῖ μετὰ τὸ στόμα καὶ τοῦ σπαράζει
τὰ στήθη μετὰ τὰ νύχια—ὅλες μαρμαρωμένες
στιγμὲς τῆς νεωτέρας ψυχῆς, πού ὑποφέρει στὸν
πόνον καὶ πιδὸ πολὺ στή χαρὰ καὶ στή ἀγάπη.

Ἐσπάζανε ἡ γορμὲς τῆς ἑλληνικῆς ἀρμο-
νίας κι' ἀσχημίσανε ἀπὸ τὸ βάρος τῆς νεωτέ-
ρας ζωῆς τὰ κορμιά τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν
θεῶν.

Ἡ Καρυάτις τοῦ Rodin σωρειάζεται κά-
τω ἀπὸ τὸ βάρος τῆς στέγης—γιατὶ οἱ ὄμοι
τῆς ἔγιναν πιδὸ λεπτοὶ καὶ πιδὸ εὐαίσθητοι καὶ
ἡ στέγη ἔγινε πιδὸ μεγάλη.

Κι' ἄθελα κυττάζοντας τὴν θυμάται κανεὶς
ἐδῶ τὴν Καρυάτιδα τὴν σεμνὴ καὶ περήφανη
τοῦ Ἐρεχθείου τοὺς ὤμους τοὺς δυνατοὺς καὶ
σαρκώδεις καὶ τίς γραμμὲς τῶν μηρῶν τῆς, πού
σιγοπέδουν μέσα στὸν ἀλαλαγμὸ τῶν μαρμάρ-
ων τὸν ἥρεμον ὕμνον τῆς ζωῆς.

Πηγαίνετε στο Λούβρο καὶ κυττάξτε τ'
ἀγάλματα τὰ ἑλληνικά. Καὶ πηγαίνετε στο
Λουξεμβούργο καὶ ἰδέτε τὰ σημερινά.

Ἐκεῖ ἡ ἡρεμία, τὸ χαμόγελο, πού συνοφίζει
ἐπάνω στὰ χεῖλη τὴν ὀλύμπια χαρὰ τοῦ ὄργα-
νισμοῦ. Ἐκεῖ τὰ ὠραῖα ζῶα μετὰ τὰ δυνατὰ

μπράτσα, μετὰ τὰ στενά μέτωπα, μετὰ τὴν πνώ-
ρη ἀντίληψη τοῦ ἀνθρωπίνου προορισμοῦ. Βλέ-
πεις τοὺς ἐφήβους, στέκει μπροστὰ τῶν κι'
ἀπὸ τὸ κορμὶ τοὺς ὅλο ἀνυπόστατοι ἡ προσευχὴ:
νάσαι ὠραῖοι, εὐφυῆς, ὑγιῆς καὶ πλούσιος.

Καὶ χαμογελοῦνε. Πόσο εἶχεν ἄδικο ὁ Βά-
γνερ νὰ λέη πως καὶ τὰ ἐρείπια ἀκόμα τοῦ
ἑλληνικοῦ κόσμου μποροῦν νὰ μὲς κάμουν τὴ
ζωὴ ὑποφερτὴ!

Ὅχι μπροστὰ σ' ἓνα ἐφηβο μαρμαρένιο,
μπροστὰ σ' ἓνα κεφάλι σπασμένο Ἀφροδίτης,
μπροστὰ στὸν Ἀπόλλωνα καὶ στὸν Βάγχο—
νοιώθεις ὅλη τὴν ἀθλιότητα καὶ τὴν ἀσχήμια
τοῦ νεωτέρου κορμιοῦ—τοῦ κορμιοῦ σου, καὶ τῆς
νεωτέρας ψυχῆς—τῆς ψυχῆς σου.

Πίσω ἀπὸ τὰ στενά τοὺς μέτωπα ξανοίγον-
ται οἱ μεγάλοι ὀρίζοντες τοῦ Ἰδανικοῦ τῆς ζω-
ῆς, νάσαι ὠραῖο ζῶο καὶ ὠραῖος θεός, ν'
ἀνεβαίνης στὸν Ὀλυμπο καὶ νὰ φιλῆς τις θεῖς, νὰ
μὴν ὑπάρχη μεγάλη ἀπόστασις θεοῦ καὶ ἀνθρώ-
που, ν' ἀκολουθῆς καὶ ν' ἀγγίξεις τὸ ἄρμα τοῦ
Διονύσου καὶ νὰ γελῆς καὶ νὰ μεθῆς μετὰ τὸν γέ-
ρο Σειληνό.

Τί θεὸ χρησίμευε στήν Ἀθηνᾶ νὰ ξέρη τοὺς
πάγους τῶν πόλων καὶ νὰ γνωρίζη τὴν ἀσχή-
μια τοῦ Θρακός; Γιατὶ ν' ἀνεβῆ στὸν Παρθε-
νῶνα, καὶ νὰ διαταράξη τὸ ξεφάντωμα τῶν ὁ-
μορφῶν θεῶν ὁ κοντός ἐκεῖνος καὶ ἀσχημος καὶ
σημίτης ἀπόστολος;

Καὶ μήπως ἔχει βαθυτέρη σημασία ἀπ' ὅ,τι
μὲς λένε οἱ δασκάλοι, ἡ τραγικὴ ἐκείνη μορφή
τοῦ Οἰδίποδος, πού ἐγέμισε ἀπὸ φόβο καὶ οἶκτο
τῆς ψυχῆς τῶν προγόνων; Ποιὸς ξέρει—ἴσως
εἶναι ἐγκλημα νὰ μαζιένη κανεὶς, ἴσως εἶναι
αἰμομιξία νὰ ἐμβαθύνη κανεὶς στὰ μυστήρια
τῆς μητέρας Γῆς, ποιὸς ξέρει ἂν τὸ φέμμα δὲν
εἶναι προτιμότερο, ἀνθρωπινότερο ἀπὸ τὴν ἀ-
λήθεια; Ἡ ἐπιστῆμη ἐχρεωκόπησε, ἐκῆρυξε
τώρα τελευταία ὁ Brunetiere ἐν ὀνόματι τῆς
θρησκείας· ἡ ἐπιστῆμη ἐχρεωκόπησε, ἐκῆρυξεν
ὁ Νίτσε ἐν ὀνόματι τῆς δυνάμεως καὶ τῆς ὁμορ-
φίης. Ὁ ἐνθουσιασμὸς γιὰ τὴν ἐπιστῆμη, πού
εἶχε κυριεύσει τις ψυχῆς τώρα καὶ πενήντα
χρόνια ἔπεσε, εἶδαμε οἱ καρποὶ τῆς γνώσεως ἡ-
σαν τὰ μῆλα τὰ χρυσὰ τοῦ Δάντη, πούναι γε-

μάτσα στάχτη μέσα—κι' ἐνοιώσαμε πως τὸ δέν-
τρο τῆς γνώσεως τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ πονηροῦ
δὲν ἔχει καρμὶ σχετὶ μετὰ τὸ δένδρο τῆς ζωῆς.

Ἡ ἐπιστῆμη ἐχρεωκόπησε, ἀφοῦ κατέστρεψε
κι' ἀσχήμισε τὴν ψυχὴ. Μὲς ἐσεισεν ἀρκετά, ὥ-
στε νὰ μὴν ἔχωμε πλεῖα προηγορία μὰς τὴν ἐλ-
πίδα μελλούσης ζωῆς. Ἄλλ' ὅσα μὲς εἰδείξεν
ἐφθάναν γιὰ νὰ μὲς κάμουν ἀνυπόφορη τὴ γῆ-
ϊνη ζωὴ.

Κι' ἔτσι βλέπομε τὴ σημερινὴ ψυχὴ νὰ συ-
σπᾶται ἀπελπισμένη σ' ὅλας τὰς ἐκδηλώσεις
τῆς νεωτέρας τέχνης. Ἡ ὀδύνη, ἡ πικρὰ ὀρ-
φωσις πού προξενεῖ ἡ βραδεία καὶ ἀλύπητος ἐρ-
γασίη, ἡ νευρικότης—αὐτὲς εἶναι ἡ τρεῖς χα-
ρακτηριστικὲς νότες τῆς γλυπτικῆς σήμερα.
Κυττάξτε στο Μουσεὸ τοῦ Λουξεμβούργου.

Ὁ ἄγιος Σεβαστιανὸς σπαράζει ἀπὸ τοὺς
πόνους, ἓνας χριστιανὸς μάρτυρ, ἄσημος, ἀη-
δῆς, εἶναι ἐκπλωμένος καὶ πεθαίνει, μὴ γρηθ
κλαίει καὶ φιλεῖ τὸ ἔγγονο τῆς. Κι' ἔπειτα ἡ
Δανκίς τοῦ Rodin, πού δὲν μπορεῖ πλεῖα νὰ
γεμίζη τὸ σταμνὶ τῆς κι' ὅλο νὰ τὸ βλέπη ν'
ἀδειάζη, ἔχει σωρειστεῖ μπροστὰ στο γεμάτο
πηγάδι, πεθαμμένη ἀπὸ τὴν κοῦρασι καὶ τὴν
ἀπελπισία—φρικῶδες—γιατ' εἶναι ἀληθινὸ
σύμβολο τῆς ψυχῆς μὰς μπροστὰ στο πηγάδι
τῆς Ἀληθείας.

Ἐπειτα, νέοι πού πεθαίνουν, ἡ Εὐα πού
κλαίει γιατί ἀμάτησε—κι' ἂν ὑψώνεται κῆ-
που ἐκεῖ ἡ Γαλάτεια ὀλόγυμνη, εἶναι μὴ πρ-
οχωρῶν μὲσα στὸν μαρμαρένιο ὕμνον τοῦ πόνου·
ἡ πανώρη γύμνια τῆς ἔπρεπε ἀλλοῦ νὰ πάη,
ὑπόβαθρο νὰ γενῆ στήν Ἀφροδίτη τῆς Μήλου,
συντροφίσσα στή γύμνια τοῦ Ἀπόλλωνος τοῦ
Μπελβαντέρ—καὶ ὄχι νὰ ὑψώνεται ὕβρις καὶ
πρόκλησις μὲσα σὲ τόσους, πού κλαίνε.

Κι' ἐπάνω ἀπ' ὅλη αὐτὴ τὴν αἴθουσα—σάν

νὰ τὴν ἀγιάζη καὶ νὰ τὴν ἐξηγή ἡ μεγάλη ζω-
γραφία τοῦ Cormon, ὁ Κάιν.

Ὁ Κάιν δυνατὸς, ὑψηλός, ἄγριος, πηγαίνει
μπροστὰ μέσα στήν ἔρημο, διωγμένος ἀπὸ τὸ
πατρικὸ σπίτι καὶ ἡ φανελαία του ἔρχεται ἀπὸ
πίσω. Οἱ γυνοὶ τοῦ δυνατοῦ κι' αὐτοὶ καὶ ἄγριοι
παρακρατοῦν τις ἀδελφές καὶ γυναῖκες του,
ἡ γρηθ μάννα κάθεται ἀπάνω στο φρεσιό πού-
ναι γεμάτο κουρέλια κι' ἀξίνες καὶ σίδερα. Θῆ-
νει βράδυ. Ὁ Κάιν πηγαίνει μπροστὰ μ' ἀν-
ορθωμένα τὰ μαλλιά του, νὲ τὴν ἀξίνη στή μέ-
ση του, αἱματωμένη ἀκόμη ἀπὸ τὸ αἷμα τ'
ἀδερφοῦ—καὶ μπροστὰ του ἀπέραντη ἡ ἔρη-
μια, ἀπειλητικὴ καὶ μυστηριώδης.

Συμβολίζει, γιὰ μὲν, τὸν νεώτερον ἀνθρώπον
ὁ Κάιν αὐτὸς ὁ ἀπελπισμένος καὶ περήφανος
καὶ τὸν ἀγαπῶ ὡς ἀγαποῦμε ὅ,τι μοιάζει
μ' ἐμὰς.

Διωγμένοι κι' ἐμεῖς ἀπὸ τὴν θερμότητα τοῦ
πατρικοῦ σπιτιοῦ, γιὰτὶ σκοτώσαμε ὅ,τι συμβό-
λιζε τὴν εὐσέβειαν καὶ τὴν ὑποταγὴ, μακρὰ
ἀπ' τὴν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ, μπροστὰ στο μυσ-
τήριο τοῦ Ἀγνωστοῦ—πηγαίνομε κουρασμέ-
νοι, ἐλεινοί, ἀπαρηγόρητοι κι' ἀνίκητοι. Καὶ
ἀπὸ τὰ βάθη τὰ πιδὸ μυστικά, κι' ἴσως καὶ τὰ
πιδὸ ὠμορφα τοῦ εἶναι μου, μούρχειται νὰ τονί-
σω τὸν ὕμνον τοῦ Κακοῦ. Ὁ Ἐσφορός ἔχει
περισσότερα ποιήσει, ὅταν ὑψώνη τὸ μέτωπο
γερμισμένος, παρὰ ὁ Γαβριὴλ ὅταν τὸ ταπει-
νῶν νικητῆς. «Εἶμαι τὸ πνεῦμα τὸ αἰώνιο
πού ἀρνεῖται» εἶναι ὠμορφότερο ἀπὸ τὸ «γεν-
νηθήτω κατὰ τὸ ρῆμά σου» καὶ τὸ αἷμα, πού
βοᾶ τοῦ ἀδελφοῦ μέσα στ' αὐλάκια τῆς γῆς
γεννᾷ μέσα μου περισσότερους θεοὺς παρὰ ὅλα
τὰ «Ὡσαννὰ ἐν Ἰψίστοις», πού θ' ἀκουστοῦνε
τώρα ἐπάνω ἀπὸ τὴν ἀφάντη τῶν ἀλόγων.

ΚΑΡΜΑ ΝΙΡΒΑΜΗ

Η ΠΡΩΤΗ ΤΗΣ ΓΙΟΡΤΗΣ

Στὴν ἀνεμιά μου Μαρίνα.

Πρῶτο χρόνο πού γιορτάζεις
Τ' ὄνομά σου, Μαρινοῦλα,
Πρῶτο χρόνο, πού εὐωδιάζεις
Καὶ σκορπῆς φεγγισιὸν ἄστρον!
Εἶς' ἐσὺ, χρονοὶ παιδοῦλα,
"Ἄρθος, ἄγγελος, αὐγὴ.

Δὲ μετῆς ἀκόμη χρόνο,
Πού σὲ βλέπομε μπροστὰ μας
Νὰ σκορπῆς κάθε πόνο
Κάθε μαῖορο στοχασμό,
Νὰ γλυκαίνης τὴν καρδιά μας
Μετὰ τὸ γέλιο τὸ χρονοῦ.

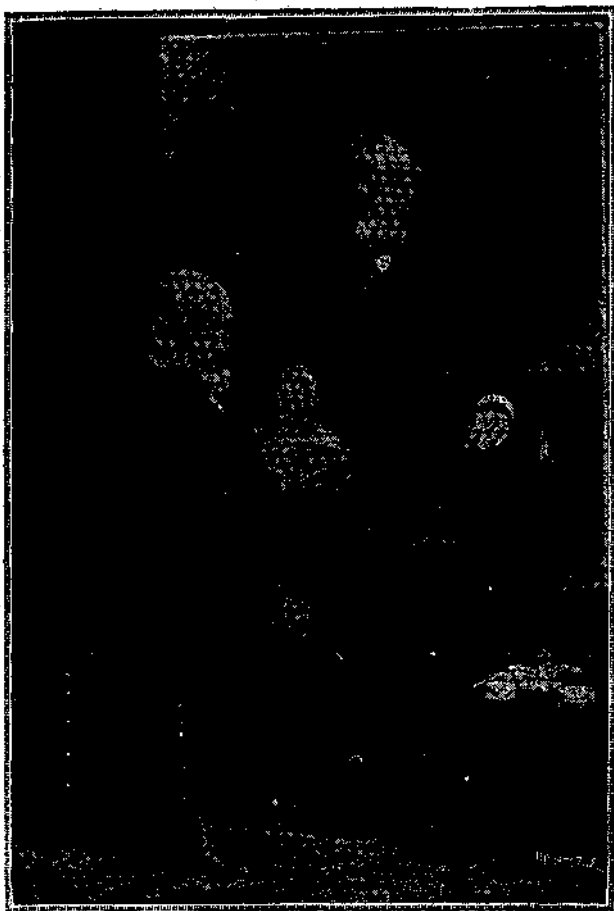
Στοῦ πατέρα σου τὰ στήθη
Καὶ τῆς μάννας σου, Μαρίνα,
Μόλις ἤρθες ἐγεννήθη
"Ἄλλος τέλειος οὐρανός·
"Ἡρθες κι' ἔφερες τὰ κῆνα,
"Ἡρθες κι' ἔφερες τὸ φῶς.

Ἡ χαρὰ, πού κλεῖ ἡ ματιὰ σου
Καὶ σάν ἥλιος φῶς σκορπᾷ
Κι' ὅλοι στέκομε μπροστὰ σου
Μὲ καρδιὰ λαχταριστή,
Γιὰ σὲ χρόνο δὲ μ' ἔραει,
Μὰ γιὰ μὰς αἰῶνα κλεῖ.

Ἄφ' τὰ στήθη μου προβαίνει
Εὐχὴ ἐγκάρδια, Μαρινοῦλα,
Ἄφ' τὸ μῶσο μωρομένη,
Πού σκορπῆς τριγύρω ἐσὺ,
Νὰ σὲ σφίξω ἀγρὴ νυφοῦλα
Στὴν ἀγκάλῃ τῆς θεομῆ.

Κι' ἂν κατάλευκα ντυμένη
Εἶς' τοῦ γάμου τὴν ἡμέρα,
Ντροπαλή, χαριτωμένη,
Δὲ μ' ἴδῃς ἐμπρός σ' ἐσὲ,
Μίαν εὐχὴ σου σὶν αἰθέρα,
Κόρη μου, ἔρωσε γιὰ μετ.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΜΑΡΤΖΟΚΗΣ

Ο Bonnat πρὸ τῆς προσωπογραφίας τοῦ Fallières

ΣΚΟΤΑΔΙΑ ΦΩΤΕΙΝΑ

Εἰς τὸν πολυθέβατον πατέρα κ. Σ. Σ.

ΕΙΔΕΣ καὶ φοβισμένες, ἔστην ἀρχὴ μιὰ-μιὰ, ὀλόκληρες δεσμιδὲς ἔπειτα, αἱ φθινοπωριναὶ ἀκτῖνες ὤρμησαν μὲς ἀπὸ τοῦ φεγγίτου τὸ θαμβὸ γυαλί καὶ τίς πυκνὲς ἀράχνες νὰ φωτίσουν ἕνα ἐτοιμόρροπον δωμάτιον, ποῦ ἔγρησιν μὲν ὡς φυλακῆ.

Πρὸ ὀλίγου μὲν ἔξφυγαν ἀπὸ τὰ πτερικά των χάδι καὶ ἐσκορπίσθησαν στὴν Πλάσι νὰ ἔξυπνήσουν τὴν ζωὴν, ἀφοῦ νικήσουν τίς θιές τοῦ πένθους, ποῦ πλανῶνται ὡς τὴν χαρραυγὴν, μὲ σῆπτρον τὸ βαθὺ σκοτάδι: τίς Σκιές.

Ἡ πάλῃ πάντα ἀνισόρροπη.

Τὰ γηρατὶ καὶ ἡ νεότης δὲν μετροῦνται.

Ἀμίλητες λοιπὸν καὶ σοβαρὲς ἀφίχονται νικημέναι οἱ Σκιές τὴν θέσιν τους μ' ἀξιοπρέπεια καὶ ἀπομακρύνονται. Σύρον μὲ τὸ ἀργὸ των βῆμα τίς πολυπτύχες ἐσθῆτες των καὶ ἐξαφανίζονται ἀθρόβα μὲσα στὰ δάση.

Τὰ πυκνόφυλλα πλατάνια τίς φιλοξינוῦν μὲ εὐχαρίτησιν. Τὸ φῶς θαυμάζει καὶ κουράζει δὲν τὸ ἀνιχνεύει. Μὰ ἡ σκιὰ παντοῦ εὐπρόσδεκτος χωρεῖ.

Καὶ οἱ ἀκτῖνες, τρελλαμέναι ἀπ' τὴν νίκην, τρέχουν, ποῦ νὰ πρωτοκάρῃ θέσιν καὶ εἰσδύουν ἀδιάκριτα παντοῦ.

Ἔτσι ἐφώτισαν καὶ τὸ κελλί, τὸ σκοτεινὸ καὶ μουχλιασμένον, τοῦ ἀρρώστου αἰχμαλώτου. Τὸ ἀνικαλύφθη πρῶτην φορά, στίς ὑστερινὰς τοῦ φθινοπώρου ἡμέρας, καὶ τὸ ἐγέμισαν μὲ τὰ παιγνίδια των.

Ἐκεῖνος κοίτεται σὲ μιὰ γωνιά, παρητημένος μῆνες ἀτελείωτες στὴν ξενητεία χωρὶς ἐλπίδα. Ἰέρνει τ' ὠγρὸ κεφάλι εἰς τὰ στήθη του ὀαρρεῖς πῶς ξεφυγᾷ... Ὀλίγες ὥρες τ' ἀπομένουν ἀκόμα...

Αἰχμαλωτος σ' ἕνα Βουλγαροῦ καὶ ἐτοιμοθάνατος ἀπ' τίς ἀπεριποίητες πληγές, ποῦ ἐσάπισαν τὸ σῶμά του, βογγᾷ καὶ παραδέρνει ἐρημος, κατάρμονος. Τί τοῦς γυριῖν τάχα τοῦς συντρόφους τῆς γαῖας ἐκεῖνος, ποῦ κηδεύει μὲς στα στήθη του τῆς ἰδίας του ζωῆς τὸ φάσμα ;..

Γι' αὐτὸ καὶ σήμερα ἀργονοιᾷ τὰ κουρασμένα βλέφαρα καὶ ἀντικρύζει δόσθημα τοῦς χαρῶδες τῆς εὐθυμίας ἀγγελιοφόρους.

Συνωμιλοῦσιν, ἔπως πάντα, μὲ τὴν ἀτμοσφαῖραν τῆς ἐδῶνης του, ποῦ ἔμαθον ὅλα τὰ μυστικά του καὶ τοῦ ἐτάραξεν αὐτὲς τῆς δυστυχίας του τὴν ἡμερίαν.

Βλέπει τριγύρω καὶ ἔπειτα τὸν ἑαυτὸν του καὶ ἀνυστανάξει. Ἡ ἰδέα ἐστὶ ὅ' ἀποθάνῃ ἐκεῖ μὲσα, τοῦ σπαράξει τὴν καρδιά, τοῦ φέρει δάκρυα στὰ μάτια, τὸν πιθύνει γρηγορώτερα.

Καὶ ἡ συνκλίθῃσις τῆς ἀδυναμίας του ρίπτει στὸ πρόσωπόν του φρικαστικὴν τροχύτητα. Στιγνὸς καὶ ἄγριος ὅλα τὰ βλέπει βλοσυρὰ καὶ τ' ἀποτροπιάζεται. Τὸ φῶς τὸν πλήττει. Ἐσυνκίθῃσις νὰ τ' ἀντικρύξῃ καὶ ἀνυχάζεται νὰ χαμηλώσῃ τὰ ἀρρωστημένα βλέφαρα.

Ζῆ καὶ δὲν ζῆ.

..

Μὰ ἔξαφνα ἐκεῖνες οἱ φιλόργυροι ἀκτῖνες, ποῦ ἐγλύστρησαν ἀθρόβα ἀπὸ τὴν ὄροσθιν καὶ ἐφώτισαν τὴν ἀθλιότητά του καὶ τὴν γύμνασαν, τοῦ φέρην σιναγμὸν στὰ γυῖλα—σιναγμὸν, ποῦ ἀντιλάλησεν ὅλο τὸ κρήμισμα τῶν πόνων του—καὶ ἀνιταράχθη σύσσωμος.

Ἐννοῶσι καὶ νὰ θιρμάλινῃ τοῦς κροτάρους του σὰν χάδι, σὰν περὶ ἄπαλῃ... Στὸ παγωμένον μέτωπόν του ἐσκορπίσθη λάμψις καὶ ἀνιτρέγλασε. Τὸ χρέονιον σκοτάδι ἤρχισεν ἀργά-ἀργά νὰ διαλύεται. Τὸ αἷμά του παίρνει ὄραμν καὶ ἑλαφρὰ ροδίζουσι τὰ μάγουλά του ζωντανεύει...

Τοῦ πόνου τὸ νανοῦρισμα, ποῦ τοῦφαλαν οἱ τοῖχοι ἕως τώρα, μονομιᾶς ἐσίγησε καὶ κάποιον νέο, σιγανὸ, μὲ εὐθυμὸν καὶ πλάνον τραγουδᾷ ἐτονίσθη γύρω του, θυμωτοῦργό, καὶ τοῦ ἐξύπνισεν τὸν νοῦν καὶ τοῦ ζωντάνησε τὸ σῆμα.

Αἱ φθινοπωριναὶ ἀκτῖνες καὶ ἐξέβαψεν ἀγαπητό, καὶ, ποῦ κρύβει τὴν ζωὴν καὶ τὴν ἐλπίδα.

Σέρνεται, παραδέρνει μὲς στ' ἀγύρινόν του στρώμα γὰρ ν' ἀνακαλύψῃ μὲ τὸ μάτι του τὸ ἀντακείμενον, ποῦ μὲ τὴν ἀντηλιά του ἐσκορπίσεν τὴν νάρκην του. Πυρρὰ τ' ἀποσκίλει τὸν κόρμιν του κορμὶ μὲ ἀγωνίαν μὲλις ἀνυπνίσει καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ του κόρμιν ἀνιχνεύουσι ἕνα μονόκροτον Σταυρὸ μὲ κόκκινη καρδίλλα, ἐξέθωρη ἀπὸ τὸν χρόνον...

Τὸν εἶχε λησμονήσῃ!

Μόνος τοῦ τὸν ἐκρέμασε τὴν πρῶτην μέρα ὑψηλά, ἐπάνω ἀπ' τὸ προσκεφάλι του, σὲν χαλασμένον τοῖχον γὰρ νὰ παρηγορηθῆται, σὰν τὸν ἀντικρύξῃ καὶ μὲ τὴν θύσαν χάριν του νὰ δυναμώσῃ, ποῦ ἐλπίζει νὰ τὸν γλατρήσῃ καὶ νὰ τὸν ἐλευθερώσῃ. Μὰ ἔληθαν ἔπειτα τοῦ μαύρου πυρετοῦ αἱ νύκτες, τὰ παρημιλήματα, ἐπέρασεν τῆς ἀγωνίας οἱ αἰῶνες καὶ ἡ πνιμονία ἐφώλλισεν μὲς στὸ παλληκαριστὸ στήθος του καὶ τῶλωσε...

Κι' ἔτσι ἐλησμονήθηκα ἐκεῖ ἐπάνω κρεμασμένος ὁ Σταυρός.

Τὸ φῶς, ποῦ ἐσκορπίσθηκε στὴν φυλακὴν του λὲς καὶ δὲν ἐγύθησε ἀπὸ τὸν Ἥλιο παρὰ ἀπὸ τὴν χάριν καὶ τὴν καλωσύνην τοῦ Ἐσταυρωμένου. Μειλίχιο καὶ ἀπαλὸ πίπτει στὸ πρόσωπόν του καὶ φιλεῖ τὰ βαθουλά του μάτια καὶ τὰ ἀσπρισμένα καὶ ξηρὰ του γυῖλα. Τὸν φιλεῖ ἀδιάκοπα. Κι' ἐκεῖνος, σὰν νὰ κοινοῦν τὰ ἄχραντα Μυστήρια, μ' ἀνιτρι-

V. Demont - Bretan

θαλασσινὰ πουλιὰ

γίλα κι' ήδονήν καρρώνει τὸ μισοσδυμένον βλέμμα του, πότε λιπόθυμο και παρρηλητικό και πότε βλοσυρό και ανυπόμονο, ἐπάνω στὸ λησμονημένον φυλακτό.

Τὸν λούζει μιὰ κατάνυξις ἀγία και γιὰ λίγη ὥρα τὸν ἀποκοιμίζει... τὸν ἀποπλανᾷ...

Με τίς στερνές ἀκτῖνες ἔξυπνησε κι' ἡ ὑστερνὴ χαρὰ στὰ μαρομμένα στήθη; ἔκλεισαν γλυκά τὰ μάτια του κι' εὐρέθη σ' ἓνα περκαμένον πανηγύρι, στὰ τριλλά του νιάτα.

Τὸ ἀκρογιάλι τῆς πατρίδος του κι' οἱ βράχοι εἶνε χλοιομένοι. Ἡ θάλασσα γ' μάτη ἀπὸ ἀρριμένα κύματα και βάρους.

Αὐτὸς σ' ἓνα καίρι μ' ἄλλους πέντε χωριανούς ξανοίγονται ἔως τὸ κεφαλοσκαλο και σταματοῦν ἐκεῖ, ἀνάμεσα σὲ δύο κότετρα σηματοστόλιστα, γιμάτα παλληκάρια ὀπλοφόρα.

Θὰ ρίθουν τὸν Σταυρὸ στήν θάλασσα; εἶνε τῶν Φώτων.

Τὸ πλῆθος ὀλοένα καταδίνει σ' ἀκρογιάλι και ἀποσκιπάζει κάθε βράχο. Σὲ λίγο ἀστράπτουν εἰς τὴν Σκόλα και τὰ ἐξαπτέρυγα και τ' ἀγία λάβρα κι' οἱ ψαλμοῦδες διαχθύνονται τριγύρω σὰν θυμιάμα.

Γυμνὸς μὲς στὸ καίρι μὲ τοὺς πέντε περιμένει.

Τὸ ροῦχο, πῶρριψε στὴς πλάτες του, εἶνε πολὺ λεπτὸ γιὰ τοῦ Γενάρη τ' ἀρθονα τὰ χιόνια. Μὰ ἐκεῖνος εἶνε παλληκάρει δὲν φοβῆται.

Ὁ Προιστὴς τῆς ἐκκλησίας ἀπομακρύνεται ὀλίγον ἀπ' τὴν συνοδείαν κι' ἔρχεται ἐμπρός, κάτω ἀπ' τὴν ἀψίδα, ποῦ ὕψωσαν κι' ἐστόλισαν ὄλην τὴν νύκτα οἱ περὴρνας ἐκεῖνες ἰθνηκλῆς καρδίε, ποῦ τὴν ἀπέκονται στὰ κότετρα. Τὴν ἐπλεξαν μὲ δάφνην, μὲ γαλάζιες και μὲ κόκκινες κορδέλλες—σὺμβολα τῶν πέθων των.

Ψάλλει τὰ ἱερὰ τροπάρια ὁ Γέροντας και τ' ἀσπρα του μαλλιά και τ' ἀρθονά του γένιαι κυματίζουνε στὸν ἄνεμον. Ὁ Ἥλιος, ἀντικρὺ του Ἰσάϊα, ἀνορθώνει μὲς ἀπ' τὰ νερά τῆς Προποντιδος μὲ μεγαλοπρέπεια ἀντάξια μὲ τὸ μυστήριον και μὲ τὸν λειτουργὸν και χαϊρετᾷ κι' αὐτὸς τὸ μέτωπον ἐκεῖνο, ποῦ λαμποκοπᾷ ἀπὸ χαρὰν και ἀγιότητα.

Λάμπει ὁ Τίμιος Σταυρὸς ἐλόχυστος στὸ χέρι τοῦ παπᾶ λάμπει κι' ἡ ὄψις του και τὰ βαρύτεμα και χρυσοκέντητά του ἄμφια!

Ὅλοι οἱ χριστιανοὶ σταυροκοπιοῦνται!...

Και ὁ ἄρρωστος μὲς τ' ὄνειρόν του ἀργοσαλεύει τὸ δεξιὸ του χέρι, γιὰ νὰ κάμη τὸ σημεῖον τοῦ Σταυροῦ...

Τελειώνει τὸ τροπάριον τῆς ἑορτῆς και διαλαλεῖται τὸ «ὦ Ἰορδάνη...» Κι' ἐκεῖ ποῦ ψάλλει ὁ Γέροντας: «και τὸ Πνεῦμα τὸ Ἁγιον ἐν εἶδ' ἐπιστερεᾷ...», πιτᾷ ἀπ' τὴν ἀψίδα περσιτέρη κάτασπρον στὸν οὐρανόν, ἐνῶ συγχρόνως ἕξη σιδερένια σώματα βουτιοῦνται μὲς στήν θάλασσα και οἱ χερμέσυνες εἰ τουφεκίε γιμίζουν τὸν ἀέρα κι' ἠλεκτρίζουν τῶν ραγιάδων τίς καρδίε.

Μάτι στεγνὸν δὲν μένει! Μὰ και στοῦ ἀρρώστου τὰ βλέφαρα, τὰ ἀπαλά κλεισμένα, γύρω ἀναβλύζουν δάχρυα...

«Τὸν πῆρε!» φώναξε τὸ πλῆθος και τὸ δράμα του ἐξήκολουθ. Ἐκόμην ζωηρό και βλέπει αὐτὸς τώρα, ὁ πληγωμένος και αἰχμαλώτος Βουλγάρων, τὸν ἑαυτὸν του μὲτρε δικάεξ χρόνων μὲ τὸν Σταυρὸ στὸ χέρι κάτω ἀπὸ τὴν ἀψίδα.

Γονατιστὸς τὸν δίνει στὸν παπᾶ κι' ἐκεῖνος—ὡ στιγμὴ ἀγία, ἀλησμόνητη!—τὸν προσκυνᾷ και τοῦ κρεμνᾷ ἄλλον, μικρότερον εἰς τὸν λαιμόν του και μονόκερον τοῦ Ἁγίου Τάφου μὲ μεταξωτὴ κορδέλλα κόκκινη τὸν εὐλογεῖ και λέγει:

«Σοῦ δίνω τὸν Σταυρὸν αὐτὸν γιὰ φυλακτήριον» ἀπὸ ἀρρώστειαν κι' ἀπὸ τοὺς κακοὺς τοὺς δρόμους. Στὸν δίνω γιὰ νὰ σ' ὀδηγή στήν ἀρετὴν» και νὰ σὲ δυναμώων στήν ἀνδρείαν».

Ἄκούει κάθε λέξιν μὲ ἀνατριγίλα... Βλέπει στὸ πρόσωπον τὸν Γέροντα κι' ἀποδειλιάζει...

Τὸ ἀκτινωτὸν του μέτωπον κι' ἡ λάμψις τῶν ματιῶν του τοῦ θυμίζου τὰς εἰκόνας τῶν Ἁγίων, πῶχει ἰδῆ στήν Ἐκκλησίαν και τὰ ἀγία ἐκεῖνα λόγια, ἠνωμένα μὲ τὸν παφλασμόν τοῦ κύματος ἔρχονται μὲς σ' αὐτιά του σὰν μιᾶς παναρμόνιας λύρας ἤχοι, λύρας, ποῦ τὴν ἤγγισε πνοὴ ἀγγέλου στὰ οὐράνια και ἀντήχησε κάτω στήν γῆν ἡ μελωδία τῆς!

Τὸν βλέπει ἀκόμη και ἀνατριγιάζει περισσότερον. Εἶναι ὁ ἴδιος ὁ καλὸς ἐκεῖνος Γέροντας, ποῦ τὸν συμμαζεύτην ἀπὸ τοὺς δρόμους και σὲ μιὰ ἀξέχαστη νυχτιᾷ, πῶλκμπε τὸ φεγγάρι πάνω ἀπὸ τὸν Σταυρὸν τοῦ Ἀη-Γεώργη, τὸν ὠδήγησε μὲς στὸ «Νυκτερινὸν Σχολεῖον τῶν ἀπῶρων» και τὸν ἐμαθε τὰ γράμματα. ὦ! τὸν θυμάται μὲ εὐγνωμοσύνην, μ' ἓνα σιθασμὸν βαθὺν και ἄλυτον! Καὶ ὅση προσηλώνεται ὁ νοῦς του στήν κατάλευκην μορφήν, στήν ἡρεμὴν ἐκεῖνην ἀγλήν, στήν σεμνὴν μεγαλοπρέπειαν, τὸσφ ὀκρρεῖ πῶς μεταβάλλεται σὲ πνεῦμα ἄσαρκον ἀγάπης και ἱερότητος ὁ ἅγιος ἐκεῖνος Λειτουργός.

Τὸ θαῦμα ξετυλίχθηκεν ὀλόκληρον!

Ἐξέχασιν ὁ δούτυχος γιὰ μιὰ στιγμὴ τοὺς πόνοους και τὴν δυστυχίαν του!

Ἡ ἀσθεστη φωτιὰ τῆς αἰματοβαμμένης κι' ἀμοιρῆς Μακεδονίας, πῶραγε τὴν νειότην του ὁ Βουλγάρος φονιάς, πῶρρησε μιὰ νυχτιᾷ προδοτικὰ μὲς στὸ καλόδι του κι' ἐσπάρξε τ' ἀδύνατα κορμιὰ τῆς γιρομάνας και τῆς ἀδελφῆς του κι' ἀρπαξε κι' αὐτὸν ἀπ' τὸν λαιμό, ἀνίκανον ἀπὸ τίς μαχαίρες, ποῦ πῆρε τὴν προπερασμένην νύκτα σὲ μιὰ συμπλοκὴ νὰ ὑπερασπισθῆ τίς δυὸ ἀγαπημένες του και ἔπειτα τὸν ἔφερε στοὺς βάτους, στὰ λαγκάδια, μὲ τὰ μάτια σφαλιστά, γυμνὸν και νηστικόν, μὲ ἄπλυτες κι' ἀνάλλακτες πληγές αἰ ὕδρες πᾶκουσε γιὰ τὴν θρησκείαν και γιὰ τὴν Πατρίδα του ἡ φυλακὴ του τὸ ἀποσκειτωμένον του κορμὶ ὅλα, μὰ ὅλα ἀρανίσθησαν μὲ μιᾶς ἀπὸ τὴν μνήμην του και ἐθασίλευσε τῆς πρώτης του ζωῆς τ' ὀλόφωτο ἀστέρι!...

Χύνει τὸ ἱερὸ κειμήλιον τριγύρω του τὸσφ ὠραῖον φῶς, ποῦ ὀπισθοχωρεῖ μὲ τρόμον τὸ σκοτάδι!

Ἦταν ἡ ἐποχὴ ἐκεῖνη ἡ χρυσῆ, ποῦ εἶχε κρεμασμένον τὸν Σταυρὸν στὰ στήθη του και μὲ τὸ ὄνομά του ξεθεμέλιωνε βουνά!

Τὸν ἔτρεμαν κι' οἱ βράχοι! Πάντα νικηφόρος ἔτρεψε μπροστά!

Αὐτὸς τοῦ ἀγιάζε τὰ στήθη, τὸ τουφεκὶ τὸν προφύλαγε, τὸν βοηθοῦσε, τοῦδδινε τὸ θάρρος και τοῦ στάλαζε γλυκερὸς ἐλπίδες.

Αὐτὸς ἦταν ἡ δύναμις γιὰ τοὺς συντρόφους του, και ὁ Σταυρὸς ἡ ἰδικὴ του.

Τίποτε δὲν τοὺς ἐχώριζε μὲς τὴν ζωὴ, ποῦ ἀπ' οὐ τὴν ἔσωσαν ἀπ' τὴν κακίαν, τὴν ἐχάρισε στήν Πίστιν και στήν γαλανὴν Πατρίδα του.

Εἶχαν σφιχτοδεθῆ περὶ ἀρρηκτα μαζῆ του ὁ Σταυρὸς και ἡ Σημαία κι' ἦτανε τὸ καθένα κι' ἓνα φρούριο ἀνίκητο γι' αὐτὸν, π' ὀχώρωνε τὰ στήθη του ἀπ' τὸν ἐχθρόν!...

Χαμογελᾷ τώρα στὸν ὕπνον του και ὠμορφαίνει. Χάνεται σιγά-σιγά ἡ ἀγριότης τῆς μορφῆς του... Σβῶνεται κάθε γραμμὴ ὀδόνης.

Σὲ λίγο ἔρχεται στὸν ἑαυτὸν του ἀνίγει τὰ θολὰ του μάτια κι' ἀντικρῶζει πάλιν τὸν Σταυρὸν. Θέλει νὰ τὸν κρατήσῃ, νὰ τὸν προσκυνήσῃ. Κάμει μιὰ νὰ σηκωθῆ και πέφτει... Μὲ μιὰ στερνὴν κι' ὑπέρτερην γιὰ τὰς δυνάμεις του προσπάθεια τὸ κατορθώνει: στέκεται στὰ γόνατα, κι' ἐνῶ ὀλόκληρον τὸ σῶμά του κλονίζεται νὰ πέσῃ, ἐκεῖνος μ' ἀγω-

νίαν κατορθώνει νὰ συλλάβῃ τὸν Σταυρὸν. Τὸν ξεκρεμᾷ, τὸν φέρει μὲ λαχτάρα στὰ στεγνά του χεῖλη, και ἀγκαλιεσμένος μὲ τὸν Θεσαυρὸν του πέφτει και σωριάζεται στὸ ἀχυρόστρωμα...

Ἡ χαριώπις ἀκτῖνες φώτισαν, πρὶν φύγουν ἄλλη μιὰ φορὰ τὸν ἄμοιρον κι' ἔλαμψε πάλιν ὁ Σταυρὸς και ἡ κορδέλλα του, ποῦ ὀύμψις, ὀκρρεῖ, μὲ τὴν θωριάν τῆς τὸ αἶμα πῶσπειρε στίς λαγκαδιές, κι' ἡ ἀντηλιά των ἔχθησε στὸ παγωμένον τώρα μέτωπον τοῦ αἰχμαλώτου. Ὁ ψυχρὸς ἰδρώς, σὰν τὰ μαργαριτάρια τῆς αὐγῆς, ἀνάβλυζε ἐπάνω στοὺς κροτάφους του.

Τὰ χεῖλη του χαμογελοῦνε ἀκόμα και τὰ χέρια του σφίγγουν σφικτὰ τὸ φυλακτό ἐπάνω στήν καρδιά του.

Γιὰ Κοινωνίαν πῆρε τοῦ Σταυροῦ τὸ φιλημά για σάβανόν του τὴν ἀγίαν χάριν Του και ἐκοιμήθηε χαμογελώντας, μπρὸς στήν Πύλῃν τῆς Ἀνωτέτης!

Ἀνέκτησε τὴν λευθερίαν γιὰ πάντα.

ΣΙΒΥΛΛΑ

ΔΙΑ ΤΗΝ ΕΚΑΤΟΝΤΑΕΤΗΡΙΔΑ
ΤΟΥ ΚΑΝΟΒΑ

ὦ! χαῖρε σὸ ποῦ ἐσκλάβωσε; κι' ἐζήτησε; νὰ κλεισῇ; τὰ πλιὸ πλατεῖα σου ἰδανικά στή σκληρὴ πέτρα ἐπάνω, κι' ἐμπόρεσες σὲ νέα ζωὴν αἰώνια ν' ἀναστήσης τῆς Τέχνης σου κάθε ὄνειρο ἀπέρωντο και πλᾶνο.

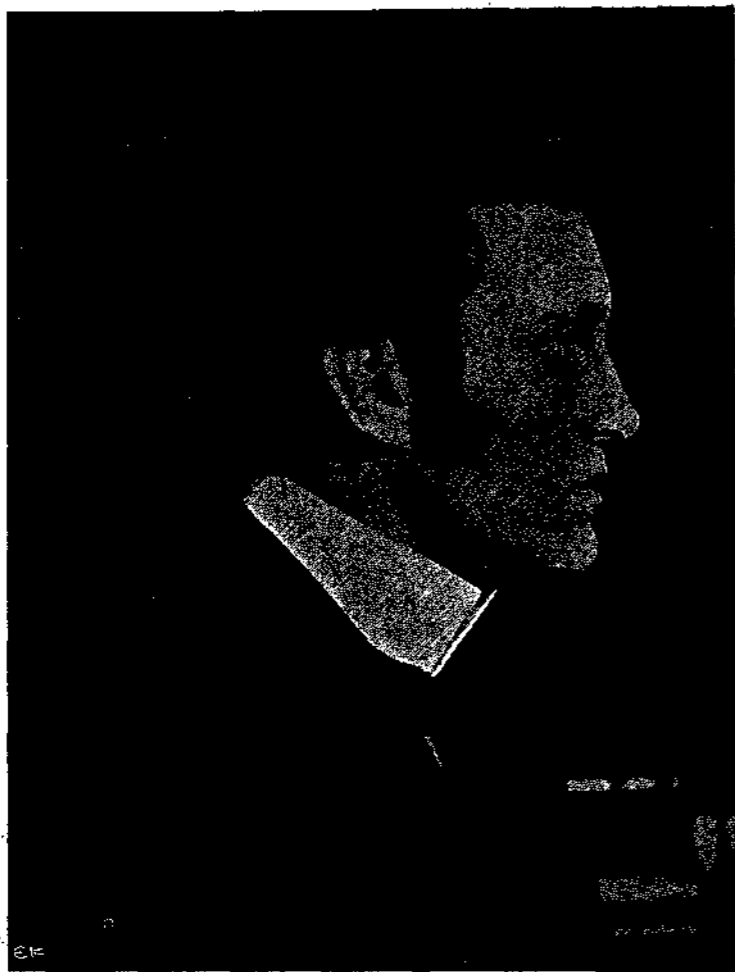
Κ' ἐλεύθερος σὰν πέταξες ἀπ' τὰ δεσμά τῆς ὕλης σ' ἔφερε ὁ Μιχαλάγγελος πρὸς τὴν ἀθανασία ποῦ βρίσκονται οἱ δημιουργοὶ τοῦ Λόγου και τῆς Σμίλης και ὠδήγησε τὸ πνεῦμά σου στὸ πλάγι τοῦ Φειδία.

Ἐδώσες στοὺς ἀρχαίους θεοὺς μιὰ νέα ζωὴν ὠραία και μιὰ γαλήνη ἀρχαῖκή στοὺς νέους ἀνθρώπους δίνεις, και δὲν γνωρίζει ἡ τέχνη σου σπασμοὺς χαρῆς ἢ ὀδόνης.

Ἀγάστησε ἀχάλαστη κάθε μορφή και ἰδέα, και ἡ σμίλη σου αἰώνιο ἔχει βαθειὰ σκαλοῖσι τὸ δοξασμένον σου ὄνομα ποῦ ὁ Χρόνος δὲν ἔδ' σβύση.

ΜΑΡΙΝΟΣ ΣΙΓΟΥΡΟΣ

FIXARDES PETTIX

◀ Ο ΖΗΤΙΑΝΟΣ ▶

ΚΑΝΕ ένα κρύο τσουχτερό, διαβολεμένο. Ησυχία έδρασε εκείνο το σκοτεινό απομεινέριο, σαν να γινε το κρύο πνίξει κάθε ζωή. Μόνο τα βιαστικά των διαδοχών βήματα αντιηκούσαν καθαρά κάτω στο δρόμο μέσα στην ήσυχία. Με σηκωμένους γιακάδες με τα χέρια χωμένα στής τσέπες ή

τρίβοντάς τα, έπερνούσαν τρέχοντας σχεδόν. Άλλοι πάλιν τραγουδούσαν με κομμένους ανάρθρους ήχους ένα βιαστικό μουρμουρητό τραγουδιού, ενώ κάπου-κάπου ήκούετο και ή μονότονη χρίνικα παιδιών, που δεν ήξεραν κι' αυτά τί έχουν. Ένόμιζες πως το πολύ κρύο έπείραξε τους ανθρώπους στο κεφάλι.

Έγύριζε κι' ο άρρωστημένος ζήτουλας μέσα στους δρόμους. Τον εβρήκε άρρώστει μακρυνή και διωγμένος από την τρύπα, που κατοικούσε, χωρίς λιπτό στην τσέπη, έρημος, αδύνατος ακόμα να δουλέψη, ένόντεψε να πιθάνη της πείνας ιδώ και μέρες, αν δεν άπλωνε με ντροπή το εργατικό του χέρι να ζητιανέψη.

Στή σκοτεινή, τη μουχλιασμένη αποθήκη του καρτσέρη, που σπληχνικά του άφησε μια γωνιά να κοιμάται κοντά σε κάρα και σε χίλια σύνεργα, από χθες το βράδυ ξεπλωμένος, χωρίς μπουκιά στο στόμα του να βάλη, νοιώθοντας το κρύο να τον περιβάλλει ως το κόκαλο, μόρια φαντάσματα μαύρα από το "Αδη τα βάθη βγαλμένα έδλεπε στη σκοτεινιά πίζ' απ' τα κάρα να χοροπηθούν και το χάρο με δψι άγριεμένη να τριγυρίζη στο βρωμερό του στρώμα. Κι' έννοιωθε το παγερό του φύσημα να του παγώνει ολόκαυρο το κορμί και σαν φείδι γλιστερό ή ανατριχίλα να τρέχη γρήγορη στο μακρυνένο του πετσι ανασηκώνοντάς το.

Έκλεισε τα μάτια με κόπο, θέλοντας να διώξη τα μαύρα τα φαντάσματα, να λησμονήση, να κοιμηθώ. Μα γρήγορα ή πείνα και το κρύο τον έκαναν να τινάζεται σπαρταρίζοντας.

Σήμερα δεν μπόρεσε να σηκωθεί να ζητιανέψη. Νάταν καλά, νάταν γέρος! ήταν νεύος ακόμα και θα ζούσε με τη δουλειά του. Μα τώρα, θα πιθάνη της πείνας, και του χάρου τα δόντια τα γύμνα πως άστραφταν μες το σκοτάδι.

Με κόπο έσηκώθηκε και στάθηκε στα πόδια, που έλύγιζαν. Σιγά-σιγά έσυρε τα βήματά του ως τη χαμηλή και πλατιά της αποθήκης πόρτα. Τα τρεμουλιαστά του δάκτυλα την άνοιξαν και το θαμπό της ημέρας φως τον έλουσε. Ναι, ήταν νεύος ακόμα' μα μοναχά τα μαύρα του μαλλιά και τα μαύρα ακατάστατα γένεια το φανέρωναν. Μακρύ και κίτρινο το πρόσωπο απ' την αγάμια, έδειχνε σκιές σκούρες στα βαθουλωμένα μάγουλα και κάτω από τα φρύδια. Τα μάτια του μικρά και σβυσμένα, το μέτωπο γεμάτο ζάρες χονδρές.

Έκλεισε πάλι την πόρτα και σφίγγοντας κάτω από τα κατακλείδια, που έτριμαν, με δάκτυλα ξυλιασμένα την κουρελιασμένη κάπα, άρχισε να σέρνει τώρα στους δρόμους ο άρρωστος ο ζήτουλας κοκκαλιάρικα πόδια μέσα σε καταξέσχισμένα παπούτσια.

Ο βορηάς, καθώς ήρχετο θαλασσινός παγωμένος, σουρώνοντας απ' τα στενά σοκάκια, έκανε το πρόσωπο να τσούζη, να πονή, γδέρνοντας το στο διάβη του το απότομο.

Ο ήλιος θα κόντευε να δύση, μα πουθενά άχτίδα δεν έχωριζε. Σκοτεινιασμένο δειλιγό ήταν ολόκαιρη εκείνη ή ημέρα. Χαμηλός ο βαθύσταγτος ουρανός, σαν άπέραντη άρράγιστη πλάκα, έβαστούσε το χιόνι, που από το πρωί έγύρευε να πέση κατά γής.

Έδιάβινε ο ζήτουλας τους δρόμους, απλώνοντας το παγωμένο του χέρι στους άραιούς διαβάτες. Μα εκείνοι με χωμένα στής τσέπες τα χέρια, περνούσαν άδιάφοροι και βιαστικοί κοντά του.

Μπροστά σε ένα φούρνο, που ή μυρωδιά των όρεκτικων φαγιών έφθανε ως την άκρη του δρόμου, έστάθηεν ο φτωχός, και διάπλατα τα μικρά του μάτια στηλώθηκάν με λάμψη αινιδια, λάμψη άγρια και λαίμαργή στες χρυσωμένες κρούστες των φωμιών. "Ω! να τον άφιναν να μπή μέσα στον φούρνο εκείνον και με άκράτητη άγρια χαρά, να σκύψη το κεφάλι και ν' άρπάξη με τα δόντια, να ξισχίση, να κομματιάση, να φάγη, να χορτάση σαν λυσασμένο σκυλί εκείνα τα φωμιά!

Και άστραφταν τα πριν σβυσμένα του μάτια και ξεγάνοντας το κρύο, άφινε την κάπα ανοικτή με κρεμασμένα κάτω τα χέρια του.

— Τί θέλεις; τον ρώτησε άγρια ο φούρναρης.

— Φωμί! έφώνηξε με σποραγμό.

Κι' ήταν άγρια και συγκινητική ή φωνή εκείνη ή βγαλμένη απ' την καρδιά. Μα ο φωμάς δεν την έπρόσεξε και φουρνίζοντας τους ταβάδες,

— Κατέρησε; του είπε γλτώντας, να σου βγάλω ζεστοφούρι.

Άχ! τί κρύο τί κρύο που κάνει, κι' αυτό που νοιώθει βαθειά μέσα του, σαν κάτι να του τραβά, να του ξεκολλά τα σωθικά, και να τον

παραλώ και να του σκετίξη τα μάτια και να του αναβάξη φαρμάκι στο στόμα...

Έσφιξε την κάπα του κι' έτράβηξε να φύγη. Ένα μεγάλο άρχόντικο αντίκρουσε. Μεσ' απ' τα τζάμια, μια γυναίκα ένύστεζε τους διαβάτες. Ο ζήτιανός έκαμε να σταθή. "Α ή πλούσιοι! θα τον διώξουν κι' από κει. Με μίαν ανιζήγητη περιφάνεια έτράβηξε το δρόμο του.

Περιπατώντας με λάμψη ακόμα άγρια στο βλέμμα, έσκόνταψαν τα τρεμουλιαστά του πόδια και κόντεψε να πέση. Ένα παιδί τον είδε, έγέλασε και του ριξε στα πόδια μια πέτρα. Έπόνεσε, γιατί ή πέτρα τον έχτύπησε; δεν είπε τίποτε, μα γύρισε και κύτταξε άγρια το παιδί.

Έβράδυσε και ο φτωχός κουρελιάρης γυρνούσε ακόμα στους δρόμους, χωρίς κανέναν ακόμα να τον ευσπλαχνισθώ. Μόνο γι' αυτόν έχάθηκε ένα κομμάτι φωμί. Συλλογιόθηκε πως τα μαύρα του μαλλιά θα ήταν ή αιτία κι' εύχθηκε ν' άσπριζαν έξαφνα, για να τον λυπηθούν.

Μες το σκοτάδι είδε μίαν έκκλησία. Η πόρτα ήταν ανοικτή κι' ένα καντήλι θαμπόφειγγε μέσα από την θολωμένη τζαμόπορτα. Ο ζήτουλας κοντοστάθηκε κι' έσήκωσε μηχανικά κι' από συνήθεια το χέρι, να κάμη το σημάδι του σταυρού. Μα το χέρι σταμάτησε στη μέση του δρόμου του, και ο φτωχός έτράβηξε μπροστά με λάμψη κακή στα μάτια. Λές κι' έκανε πείσμα του Θεού του, που τον άφησε έτσι να κατανήση. Και τον τυραννούσαν αλύπητα ή πείνα ή μαύρη και το κρύο, που σκωτώνει.

Τα παραθύρια των σπητιών κλειστά και ή πόρτες σφραλισμένες. Να χτυπήση να του ανοίξουν; Άνώφελα. Από παντού τον έδιωξαν. Άς πάη στην τρύπα του να πεθάνη. Άχ, ή πείνα, ή πείνα. Δεν βαστάει πειά. Μες την σιωπή της νυκτός μία φωνή σπαρακτική ακούσθηκε, ζωή άπελπισμένη.

— Πεινάω! πεινάω!

Και το σκελεθρωμένο φάντασμα σέρνοντας μόλις τα πληγιασμένα πόδια, έτουρτούριζε μέσα στον δρόμο τον σκοτεινό. Ένα παράθυρο άνοιξε και μια γυναίκα έπρόβαλε πρόθυμη να έλεση.

Μα δεν διέκρινε τίποτε στο σκοτάδι και το παράθυρο ξανάκλεισε.

Ο φτωχός δεν άκουσε ούτε το άνοιγμα, ούτε το κλείσιμο του παραθυριού. Σωριασμένος σε μίαν άκρη του έρημου δρόμου, ενώ το χιόνι άρχιζε να πέφτη σε μικρές τριλλές μπαμπακούλες, έννοιωθε ένα μούδιασμα άδιήγητο σε όλο του το κορμί, άκουσε μία βοή μεγάλη, ενώ το μυαλό του έμεινε σχεδόν σαν νεκρό χωρίς χαρμιά σκέψη.

Κι' ενώ με τα θολωμένα του μάτια μόλις διέκρινε τις μπαμπακούλες απαλά να τον σκεπάζουν, άρπαξε μια σκέψη μέσα στη μεγάλη παραζάλη του κεφαλιού του: Θ' άσπρίσουν τα μαύρα του μαλλια με το χιόνι κι' οι άνθρωποι θα τον έλεψουν.

Κάτι σαν χαμόγελο πικρό θα θέλησε να περάση στα χείλη του, και άρσιον αντί εκείνου, τον παράξενο μορραγμό στο πρόσωπο του πεθαμμένου.

ΚΑΒΑΡΕΤΗ ΔΗΛΛΑ

← ΕΙΣ ΤΑ "ΡΙΤΣΑΤΑ," →

ΑΝΕΚΔΟΤΟΝ ΠΟΙΗΜΑΤΙΟΝ ΤΟΥ Α. ΛΑΣΚΑΡΑΤΟΥ

Ὁ γνωστὸς ἀνὰ τὸ Πανελλήνιον καὶ ἐν Ἑσπερίᾳ διαπρεπὴς ποιητὴς καὶ ἠθικολόγος συγγραφεὺς, ὁ μέχρι τοῦδε τοῦλάχιστον μὴ σχῶν παρ' ἡμῶν τὸν ἐφάμιλλον ἐν τῇ σαύρᾳ καὶ τῇ ψυχολογικῇ ἐρευνῇ τῶν χαρακτήρων Ἀνδρέας Λασκαράτος, πλὴν τῶν ὄσων ἐδημοσίευσεν πεζῶν τε καὶ ποιητικῶν ἔργων, ἀφῆκε τόμους ὅλους ποιημάτων καὶ ποιημάτων φιλοσοφικοκοινωνικῆς ὕλης ἀνεκδότων, ἅτινα δημοσιεύμενα θ' ἀνεδείκνυον ἐτι μᾶλλον ἐκλαμπρον τὸ τιμημένον αὐτοῦ ὄνομα. (α)

Ἀνδρῶν τοιούτων καὶ τὰ ἐλάχιστα πνευματικὰ προϊόντα συντελοῦν εἰς τὴν ἐτι σαφεστέραν καὶ ἀριωτέραν γνῶσιν καὶ παράστασιν τῶν ἰδεῶν αὐτῶν, καὶ τὴν συμπλήρωσιν τῶν βιογραφικῶν περὶ ἐκείνων ὑπομνημάτων. Ἐν ποιημάτων, ἕπερ ὁ ἀοιδίμος συμπολίτης ἀφῆκε γεγραμμένον ἐπὶ τοίχου, καὶ περὶ οὗ ἐνταῦθα πρόκειται λόγος, δὲν εἶνε ἀνάξιον νὰ γνωσθῇ εἰς τοὺς τιμῶντας τὰ εὐγενῆ αἰσθήματα καὶ διερευνῶντας τὰ περὶ αὐτοῦ. Καὶ τὸ πράττομεν εὐχαρίστως.

Τὰ Ριτσάτα, χλοερὰ παραλιακῆ πεδιάς νοτιῶς τοῦ Ληξουρίου κειμένη, ὑπῆρξε προσφιλὲς ἐπὶ μακρὰ θέρη ἐνδιαίτημα τοῦ Λασκαράτου. Ἐν τῇ ἐκεῖ μικρᾷ τοῦ ἐξοικητικῆς οἰκίας, ἔγραψε πολλὰ καὶ ἐνεπνεύσθη ὁ πολυγραφότατος λόγιος. Ἐν τῇ μονώσει του καὶ τῇ ἐρημίᾳ τοῦ τόπου, συνεκέντρου ἐτι μᾶλλον τὸ σπινθηροδόλον καὶ πολυγόνον πνευμά του, καὶ ἔρριπτεν ὁ ὄξυς αὐτοῦ κάλαμος ἐν σελίσσι τ' ἀπαυγασματα τῶν κοινωνικῶν του μελετῶν καὶ τὰς πτήσεις τῆς φαντασίας του.

Μέχρι βαθέος γήρατος μετέβαινεν ἐκεῖ, καὶ ὅταν πλέον αἱ ὀχληρίαι τῶν ἐτῶν τῷ ἐπέβαλλον σωματικὴν ἀνάπαυσιν καὶ πνευματικὴν ἡρεμίαν, μετὰ πολλῆς του λύπης ἀπεχωρίσθη τῶν πολυφιλήτων Ριτσάτων καὶ ἔγραψε τὸ ἐξῆς στιχοῦργημα, ἀποπνέον ἐν τῇ ἀπλότητι αὐτοῦ ἄρωμα καλοκαγαθίας καὶ εὐσεβείας καὶ ἐκδηλοῦν τοὺς συνδέσμους αὐτοῦ πρὸς τὸν οἶκον καὶ τὸ κτήμα ἐκεῖνο, καὶ τὰς περὶ προσκαίρου βίου σκέψεις του.

*Ἔχετε γειὰ Ριτσάτα
τώρα ἐγὼ πάω καλιὰ μου
κι' ἀφίνω τὰ παιδιὰ μου
νᾶρχωνται ἐδῶ σὲ σᾶς.*

*Στὸ δρόμο τῆς ζωῆς μου
σεῖς ἦστανε ἡ χαρὰ τῆς*

*θάλλῃ κι' ἄλλος διαβάτης
νὰ σᾶς χαρῇ κι' αὐτός.*

*Μειράτε τοὺς διαβάτες,
ἀγαπητὰ Ριτσάτα,
καὶ στοῦ κοιροῦ τῆ σιγάτα
θὰ ἰδῆτε ἄλλους πολλούς.*

*Μειράτέ τους καὶ λέτε
ὁ' ἐκείνους ποῦ θάλλθουνε,
οἱ παλαιοὶ σου ποῦνε
δοῦ' ἄν πρώτα ἐδῶ ;*

*Διαβάτες ἦσαν ὅλοι
κι' ἐπήγανε καλιὰ τους
κι' ἀφήσαν τὰ καλά τους
νὰ τὰ χρῆστε σεῖς.*

*Ἀῦριο καὶ σεῖς περνᾶτε
καθὼς περᾶσαν 'κείνοι
καρένας δὲν θὰ μείνη
ἐδῶ παντοτεινός.*

*Ὅχι, ἐσεῖς δὲν εἰσθε
ποσῶς ἰδιοκτητῆται
δ,κι φᾶτε, δ,κι πιῆτε
καὶ πᾶτε στὸ καλό.*

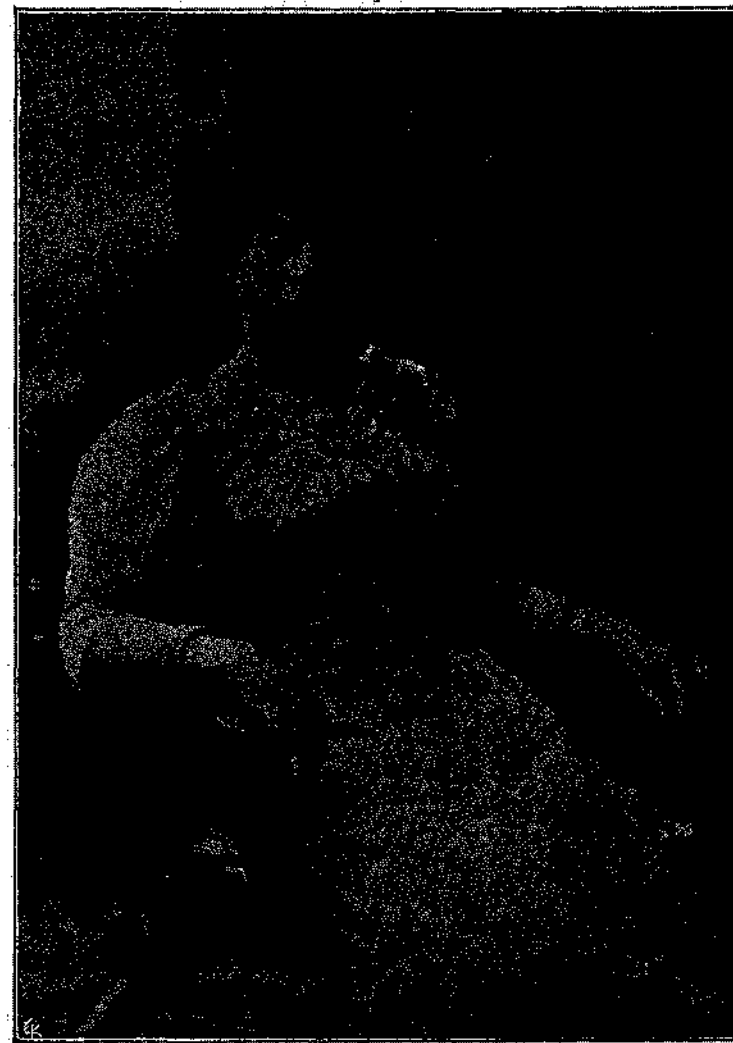
*Ἰδιοκτήτης ἕνας
καὶ μόνος εἶν' ὁ πλάστης
τοῦ Σύμπαντος ὁ δρᾶστης
ὁ κύριος τοῦ παντός.*

*Ἐκείνος εἶν' ὁ μόνος
ἀφέντης καὶ διατάτης
ἐσὸν θνητῆ, διαβάτης,
φιλοξενεῖσαι ἐδῶ.*

Ἐν Ληξουρίῳ κατὰ Νοέμβριον 1907.

ΧΑΙΑΣ Α ΤΣΙΤΣΕΛΗΣ

(α) Βιογραφίαν ἐκτινῆ τοῦ ἀνδρὸς ἴδε ἐν ἐμοῖς Κε-
φαλαῖς. Συμμικτοῖς Τόμῳ Α 706.

ΕΛΕΝΗ Σ. ΛΑΜΑΡΗ

ΜΙΑ ΜΕΡΑ

*Ἦταν μὴ μέρᾳ δοῦν δειλὰ ἡ ἀγῆ
Σὲ μὴ καρδιά ποῦ στέναζε ἀπὸ πόνους
Μιὰν ἁρμονίαν ἐχάριζε δειλῇ
Στοὺς πρώτους τῆς ζωῆς αἰθέριους χρόνους.*

*Ἦταν μὴ μέρᾳ ποῦ ἄκουσα βαθεῖα
Κᾶτι νὰ μὲ ξυπνᾷ καὶ νὰ φλογίξῃ,
Μιὰν ἄνοιξι στήν τόση χειμωνιά
Κι' αἰσθάνθηκε ἡ ψυχὴ νὰ φτερουγίξῃ.*

*Κᾶποιες χορδὲς τὰ χέρια μὲ παλμὸ
Ἄγγιζαν, καὶ στῆ βοῇ τῶν θρήνων
Σὲ πέλαιο ἡ ψυχὴ μου εἰρηνοκὸ
Μὲ τὴν νιοῦν ἐδιάβαινε τῶν κρίνων.*

*Μιὰ μέρᾳ ἐφάνῃ ἡ κόρη τ' οὐρανοῦ
Ποῦ ὁ' ἔνα μυρωμένο μονοπάτι
Μοῦ ἄνοιξε τὰ κάλλι ἐνὸς βωμοῦ
Καὶ τῆς ψυχῆς ζωγράφισε τὰ πλάτη.*

ΗΧΟΙ

*Καὶ στές βαθιές, ὦ ἄκουγες, νυχτιές
Νὰ κλαίῃ ἡ λύρα τόσο ἀπελπισμένα
Ποῦ στές στροφές μου ἐκείνες τὲς δειλές
Τὰ δάκρυα νὰ σταλάζουν ἔνα, ἔνα.*

*Μὲ δάκρυα καὶ μῦρα στῆ ψυχῇ
Ἀῦρα τῶν στεναγμῶν ὁ' ἔχω ἀναστήσει.
Ἄν εἶδες μὴ ροδόλευκην ἀγῆ
Τοὺς ἦχους σου μὲ φῶς νὰ πλημμυρίσῃ.*

*Ἐκλαίγαμε κι' οἱ δυὸ μας μυστικά
Κι' ὄντε φωνὴ στῆ σιγαλιὰν ἐκείνη,
Ἀντήχησε γλυκὰ νὰ μᾶς μεθῆ
Μὲ λίγη ἀγάπη, πόθο καὶ γαλήνη.*

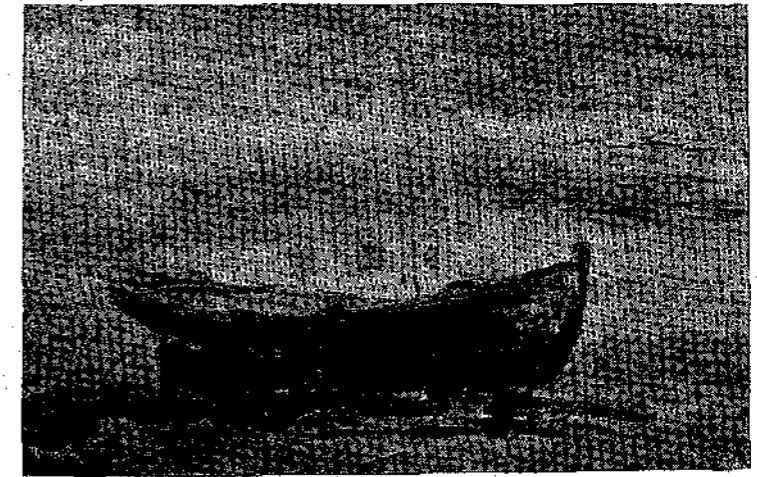
*Καὶ τώρα ποῦ στὰ στήθη σὲ κρατῶ
Τοῦ ἡλιου τὴν ἀκτίνα ἀντικρύζεις,
Κι' ἂν μοιάζης πληγωμένον ἀετὸ
Τὸ κάθε νέφος ἄφοβα χωρίζεις.*

ΕΛΕΝΗ Σ. ΛΑΜΑΡΗ

ΕΚΘΕΣΙΣ ΛΑΣΚΑΡΙΔΟΥ

Ἀττικὸν τοπίον

Βάρκα σὶ ἀκρογιάλι

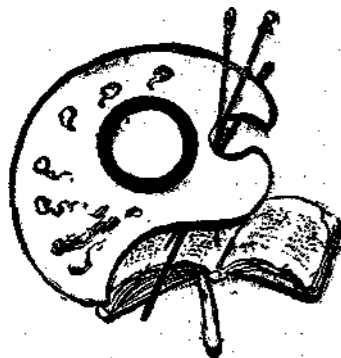

Καταράτης Αἰδηφοῦ

Ἡ δεσποινὶς Σοφία Λασκαρίδου ἐν τῷ ἐργαστηρίῳ της

← ΜΙΑ ΕΚΘΕΣΙΣ →

ἔργων ὅλων τῶν ἐν Ἀθήναις καλλιτεχνῶν. Καὶ ὅμως τὰ 100 ἐκτεθειμένα ἔργα ἦσαν ὅλα ἰδικῆς τῆς ἐμπνευσις, ἔφεραν ὅλα τὴν τύπον τῆς λεπτῆς καὶ ποιητικῆς ἀντιλήψεως, ἥτις διακρίνει τὴν χαριτω-

μένην καλλιτέχνηδα. Ποία πρόδος καλλιτεχνικῆ καὶ ποία χαρὰ τῶν ὀφθαλμῶν καὶ ποία ανακούφι- σις αἰσθητικῆ, εἰάν οἱ Ἕλληνες καλλιτέχναι εἶχον τὴν γονιμότητα, τὴν ἐργατικότητα, τὴν ἐπιμέλειαν τῆς δεσποινίδος Λασκαρίδου. Ἀφοσιωθεῖσα εἰς τὸ τοπίον, διέδραμε μὲ φανατισμὸν ἱερακοστόλου τῆς τέχνης πλείστα γραμὰ τῆς Ἑλλάδος μέρη. Ἀ- φοῦ ἀπετύπωσεν ἐπὶ τῆς δόξης ὅλην τὴν γλυκύ- τητα, ὅλην τὴν διαφάνειαν, ὅλην τὴν γοητείαν τῆς Ἀττικῆς Φύσεως, τῆς ἀνεξάντλητου εἰς χά- ριτας καὶ μειδιάματα, εἰς φῶς καὶ ἐρωτοτροπίας, ἀφοῦ ἠγχαλώσισε τὰ κάλλη τῆς εἰς τὰ ποιητικώ- τερα δεσμά, τὰ δεσμά τοῦ χρώματος, ἠθέλησε νὰ μᾶς χαρίσῃ καὶ ἄλλας Ἑλληνικὰς τοποθεσίας. Ὁ Πόρος, τὰ Καλάβρυτα μὲ τὰς ἱστορικὰς τῶν μονᾶς, τὸ Οὐρασίον Πήλιον, ἡ Αἰτωλία, ἡ Αἰδη-

φές, ή Τήνος ητύχησαν να δεχθούν την καλλιτέχνηδα, ήτις ενεπνεύσθη και εκείθιν πλήρεις κάλλους εικόνας. Το «Ψάρισμα» είναι από τα ωριότερα έργα της εκθέσεώς της. Με το απαλόν χρώμα είναι μάλλον ποίημα ή εικών. Τα «Χωριάσπητα» και ή «Αγγοναρόκηπος» δεικνύουν μελέτην τοῦ φωτός αξιοζήλευτον. Καμμία μονοτονία εις τα έργα της δ. Λασκαρίδου. Η «Χρυσή νήσος» με το άρθρον κίτρινον διαθέτει ευάριστως, έσον και το «Πρό της καταιγίδος», το πιθιμιμένον εκείνο χρώμα της επικραμένης θυσίλης. Ο «Καταρράκτης της Αιδηψού» είναι άρμονικός, έσον και ή «Φθινοπωρινή πνοή», μία σπουδή πλήρης δυνάμεως, έργον το όποιον δεν είναι ή μία πνοή θερρεί τις έτι ό άνιμος ώθει τον χρωστήρα της καλλιτέχνης, ήτις απέδωκε όλον το φινγαλέον του στρεβίλου εις της άλλης πινελιές της, εις τας γραμμάς τας άβ.δίας, αλλά και χαρακτηριστικάς.

Η «Πηγή της λήθης», το «Βορειάδακι», μ' όλην των την απλότητα εκφράζουν κάποιαν βαθύτητα αίσθήματος. Το «Μέγα ρεύμα της Πορταριάς», ή «Αποψις του Πόρου» συνδυάζουν την πισιότητα της απεικονίσεως με της τέχνης τας αξιώσεις. Η δ. Λασκαρίδου γνωρίζει να εκλέγη τα τοπία, αλλά γνωρίζει και να τα αισθάνεται και έτι περισσότερον προσπαθεί να τα αποτυπώνη, χωρίς το γλυκό μυστικόν του Έλλ. φωτός να χάνη ούτε άκτίνα.

Ο θεατής των έργων της δεν είναι δυνητόν ή να σταματήσει επί πολυ εις δύο πίνακας: Της «Σελήνης τά φιλιάν», και την «Νυκτερινήν φαντασίαν». Οι δύο αυτοί πίνακες με το έξοχον μαγείας φως της σελήνης είναι δύο μουσικαί εμπνεύσεις, είναι δύο πίνακες, οι όποιοι όμιλούν, άντι με τόνους, με χρώματα. Η τέχνη της δ. Λασκαρίδου είναι μουσική εν τη ζωγραφική. Αν έντεινη τις την προσοχήν δεν είναι δύσκολον να διακρίνη πλανωμένους μουσικούς ήχους επάνω εις τας λεπτοτάτας και άρμονικας φωτοσιαισεις.

Εν τη άνοθογραφία δεν υπολείπεται ή καλλιτέχνης. Τα «Άνοθη για τη γιορτή της» είναι φυσικώτατα, και εις την προσωπογραφίαν δε δίδει πολλές ελπίδας εύδοκίμησεως. Η «Γραία Πλακιώτισσα» έχει γραμμάς δυνατάς. Αλλά και ή θάλασσα δεν απέκρυψε τα μυστικά της από τα διερευνητικά μάτια της καλλιτέχνης. Το «Κόττερον» και ή «Βάρνα στ' άκρογάλι» είναι θελκτικά.

Η δ. Λασκαρίδου άπέρχεται προσεχώς εις Παρισίους. Εκεί άλλοι όρίζοντες θα διανοιγούν πρό των όφθαλμών της. Αλλ' ή καλλιτέχνης, ή τόσον πολυ εμπνευσθείσα υπό τον ουρόν της Έλλάδος, ή ζήτσα με την πνοήν της Έλλ. άτμοσφαιρας, είμαι βέβαιος ότι γλήγορα θα νύσταλήση την Έλληνικήν της τέχνην.

ΔΑΦΝΙΣ

να μη δῆ να σβύση το άθώο του μικρού της χαμογέλιο. Όλα άνώφελα περιττή κάθε της δέσει. Ο κουφός και άσπλαχνός χάρος αυτήν έχει άρεστή διασκέδασι του—να ξεσχίση καρδιές και άπ' αυτές να βγάξη άπελπισία και τρόμο.

Χρόνια τώρα 'περάσανε' ή πένθιμες μέρες λησμονηθήκαν—μία μοναχή έλαφρά ένθύμησι κάπου κάπου 'σάν σύγγενο, που έκαιρα σέρνει ό άγέρας σε καταγάλαζο ουρανό, έφερνε στη μέση το όνομα του μικρού παιδιού, που βαθυά στο χώμα λυωμένο μια πέτρα μοναχή στον κόσμο πάντα έχει και άπάνου σ' αυτή διαβάζεται σκαλισμένο τ' όνομά του, σάν ένθύμησι περασμένης ζωής: όπως σε τοίχο παμπάλαιο φαίνεται κάμμιά φορά να ξεφουτρώνη σκουριασμένο κεφάλι βυθιό χτυπημένου καρφιού, από το όποιο έκρεμότανε σε άλλαις μικροσμένες 'μέρες κάποια εικόνα 'που διατηρούσε όλοζώντανη την μορφή προσώπου σεβαστού και άγαπημένου! Αυτή 'ναι ή τύχη από τ' άνθρώπινα—άλλαζουμε μ' αυτόν τον τρόπο της ζωής τά επεισόδια και μεταμορφώνονται διαδοχικά, όπως εις τά θέατρα ή σκηνή 'που τώρα σε φέρνει στο γέλιο, άργότερα σε θλίβει και σε καταπονεί Στο σπίτι 'που έκλαιγε χθές παιδί νεκρό άπελπισμένη μάνα, σήμερα όλόλαμπρη από χαρά αυτή ή ίδια μάνα παντρεύει μ' ώμορρονεϊό περίφανη μοναχοκόρη.

Οί χρόνοι, που άσπρομαλιάζουνε, άσημώσανε και τη μαύρη της πλούσια κόμη. Άλλα καινούργια νειάτα—ώριμες ώμορφιές, 'που άλλαζουνε μαζί με τά χρόνια' διότι κάθε άνοιξη φέρνει όμοια τά λουλούδια, ταις ίδιες πάντα κλωνές ό ήλιος ζωογονεί: άλλά του ανθρώπου ή μορφή άκκατάπυστα χαλάει—ή ψυχή άθάνατη άν ηνε, δεν δείχνει στο μάτι την θωριά της: το σώμα όμως, 'που περιχλεισμένη την έχει, σκρώνει, σφιδάζει και χάνει ταις χάρες του' ή

άτιμητη νειότη τόσο μόνο βροσάει, όσο και τά έλαφρότερα λουλούδια' χαλάει του ανθρώπου ή καλλονή και σε κάθε του πάτημα πάει άνώφελα και αυτός χωρίς να το νοή όλημερίς στον τάφο.

Η φρόνημη ήλικιωμένη γυναίκα, 'που σήμερα γιορτάζει της κόρης τον γάμο, είναι ή ίδια αυτή ή άπρηγόρητη νυφούλα 'που τώρα χρόνια, όπως είπαμε, πολλά, έκλαιγε το μικρό της νεκρό παιδάκι. Πόσο έχει αλλάξει! έγινε μητέρα νοικοκυρά ή πανώρια νύφη—και το δάκρυ της νέας καρδιάς είναι τώρα φρόνητης χαράς ξεχειλισμα. Η σαβαστή δέσποινα ένι μόνο ποθεί, να νανουρίση στα γόνατά της της κόρης τά χρυσά άγγελούδια. Έσθυσαν τά όνειρα τά περασμένα, καινούριες θιμποφίγγουνε έλπίδες—άλλοι ξεφούτρωσαν πόθοι—άλλα σχέδια—στον ίδιο Θεό άλλη δέσει! Άλλα τάματα στην άγια την Παρθένα.

Έφόρσε ό Πικπικς τά ώραϊα χρυσά του άμφοι και το νέο άντρογόνο βλογάει—άντιλαλούν τά σήμαντρα της εκκλησιάζς και άρμονική ή λειτουργία σάν θυμιάμα άνεβαίνει στού Άπλάστου τον θρόνο, μαζί με την δέσει την ταπεινή της μάνας, που άλλο δεν άποζητάει πια: να δῆ εύτυχημένη την καλή της θυγατέρα, που παρδίδει άγνή και άθωα σε ξένα χέρια.

Το μυστήριο έτελείωσε—οί συγγενείς και οί φίλοι φιλοϋν τά στέφανη—ή χραά σάν δροσόλουστο άγεράκι, δίνει ζωή στο παρθενικό πρόσωπο 'που κλίνει κουρκαμένο στα μητρικά τά στήθη. Γελάει και διακρύζει ή μακαρισμένη μητέρα, άλλ' όπως κάνει με γλυκάδα εύτυχίας ένι όλόψυχο φιλι να δώση στού παιδιού της το κεφάλι, διακρίνει ξεμακρη πολυ ένι μικρό λείψνο 'που ξεπλωμένο στο άπλό του κοσβιτάκι ένι της δάκρυ άποζητάει και αυτό.

Κέρκυρα

THOMAS

ΣΗΜΕΡΑ ΚΑΙ ΑΥΡΙΟ

ΚΙΝΗΤΗ, με τά μάτια καρφωμένα στο μικρό λείψανο, 'που ξεπλωμένο ήτανε στο κρεβάτακι άπάνου, ούτε πνοή έβγαζε ή βαρυσίμοιρη μάνα. Βυθισμένη στην λύπη

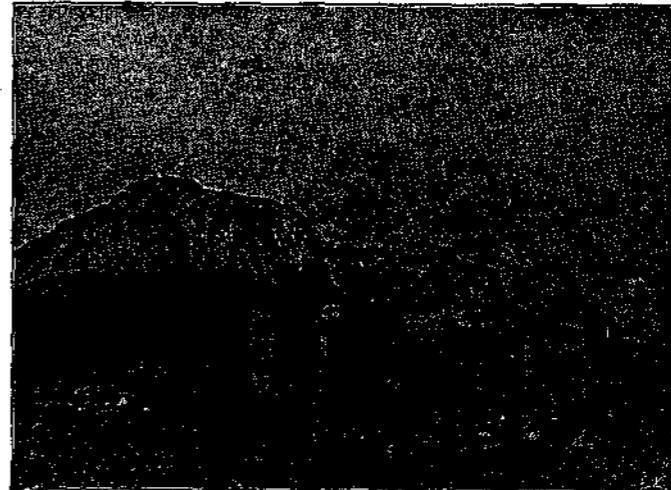
'που επλάκωνε την καρδιά της, λές και άλλο κόσμο δεν είχε παρά το άψυχο νεκρό κορμί. Αυτό είχε γλυκειά της άνάσας: αυτό μονάχο της χρυσό καμάρι. Και το πρόσσεχε—το στόλιζε αδιάκοπα: τότε έναν άνθό τούβαζε στο μέτωπο, τότε ένα φύλλο από τριαντάφυλλο στο χέρι, στα κίτρινα του άχνά δάχτυλα ένα θερμο φιλι, και για δροσιά όσα έκυλούσανε στα μάγουλά της μαύρα δάκρυα! Άτέλειωτα αυτά, έπρομήθευε του στεναγμού το φουσκωμένο κύμα.

Έγελοϋσε ως τόσο της γειτονιάς ή άσουλόγιστη νειότη, και άντιλαλούσανε γέλοια και

λόγια χαρωπά: χαρά στη μάνα 'που άγκάλιαζε το παιδί της γελαστό: 'που άκουε τά περίεργα και παρδαλά του λόγια.

Όπως το άπονο μικρό πλούσιο άγόρι δείχνει κάμμιά φορά με ύπερηφάνεια σε φτωχό συνομηλικό της πρωτοχρονιάς τ' άφθονα δώρα και ριζοβολάει στη μικρή άθωα καρδιά του φθόνου το γινάτι, παρόμοια ή καλόκαρδη εύτυχημένη, 'που κλάζει με τρυφερής αγάπης τόνο τ' όλοζώντανο μικρό της, ριχνει φαρμακερή σαίτα στα φυλλοκάρδια της χαροκαμένης, 'που άψυχο έχει 'μπροστά της και άκίνητο λείψανο πολυαγαπημένο.

Άλλοίμονο στη Μάνα, 'που προσμένει από ώρα σε ώρα να 'ρθούν να σηκώσουν το πεθαμένο της παιδί! σπλάχνα γλυκά 'που ξερίζωνει και στη θείσι τους άφίνει μοναχή παρηγοριά της θρησκείας ή δύναι! Πόσα δεν έταξε στην Παρθένα πλούσια τροπάρια ή δύστυχη, καθώς του χάρου ή λαχτάρα έδερνε την καρδιά της Πόσες φορές δεν έσήκωσε τά δακρυσμένα μάτια και με πόνο έπρόβαλε τά τρυφερά τά στήθη ή νέα χαριτωμένη γλυκειά μητέρα για

ΑΝΑΣΚΑΦΑΙ

ΠΕΡΓΑΜΟΣ

Αι ανασκαφαί της Περγάμου το πρώτον ήρχισαν κατά το έτος 1882 από του αρχιτέκτονος Χρόμμαν, οστις μετά έν έτος άπέστειλεν εις Βερολίνον τα πρώτα ανακαλυφθέντα μνημεία καλλιτεχνίας. Την δε άφορμήν των ανασκαφών τούτων έδωσε τότε πρώτος ο Ιατρος κ. Νικόλαος Ράλλης, διά της ανακαλύψεως μαρμαρίνου τεμαχίου μετ' αναγλύφων. Τότε δ κ. Ράλλης εξέδωκε και ιστορίαν της αρχαίας Περγάμου. Έκτοτε αι ανασκαφαί εξηκολούθησαν διαρκέσασαι μετά διακοπών μέχρι του 1898. Κατά τα έτη ταυτα των ανασκαφών άνεκαλύφθησαν σπουδαία μνημεία καλλιτεχνίας κινητά τε και μη, έξ ών τα πρώτα μετεφέρθησαν εις Βερολίνον, σιλλίζοντα μέχρι σήμερον τας προθήκας των Γερμανικών Μουσείων.

Τα μεταφερθέντα ταυτα αρχαιολογικά μνημεία εις Βερολίνον ήσαν εκ των άριστοτεργμάτων της Περγαμικής τέχνης, άτινα μόλις διεσώθησαν εκ των διαφόρων καταστροφών, μαρτυρούντα ήδη την πολυτέλειαν και άνάπτυξιν του τότε Περγαμικού πολιτισμού.

Ως εκ της πλουσίας συλλογής των άποσταλέτων τούτων άριστοτεργμάτων της περγαμικής τέχνης εις Βερολίνον, πρό άλλων έτών, χάριν αυτών, έπίσθη ή διαίτηρον Μουσείον έν Βερολίνω, δ' ου έτέθησαν αυτά και το όλοϊόν άνομάσθη «Μουσείον της Περγάμου».

Έκτοτε αι ανασκαφαί της Περγάμου ήρχισαν τακτικώς από του 1900, διενεργούμεναι κατ' έτος έπί τριές μήνας από 7 ββριου έως 9 ββριου υπό της έν Αθήναις Αύτοκρ. Αρχαιολ. Γερμανικής Σχολής υπό την διεύθυνσιν του διαπρεπούς αρχαιολόγου κ. Δαίρπελδ, διευθυντού της έν Αθήναις Γερμανικής Σχολής, τη συνεργασίη πάντοτε του τέως γερ. γραμματέως του έν Βερολίνω Ίνστιτούτου κ. Κόντ, οστις όμολογουμένως ήνεργ των ανασκαφών της Περγάμου προσέφερε πολλάς θυσίας και κόπους, και άλλων Γερμανών αρχαιολόγων, οι όποιοι μεταβαίνουσιν έκεί κατ' έτος. Εις τας ανασκαφάς ταυτας από του 1900 παρενρίσκειται πάντοτε και ο διαπρεπής αρχιτέκτων μηχανικός της Γερμανικής αρχαιολογ. Σχολής Αθηνών κ. Παναγιώτης Σοφός, οστις άποκειστικώς έπιδίδεται εις την καταμέτρησιν και σχεδίασιν άπάντων των ανακαλύπτειμένων οικοδομημάτων.

Εις το έξαιετός διάστημα των ανασκαφών τούτων, τα σπουδαιότερα ανακαλυφθέντα εκ των άκινήτων μνημείων ήνε τα έξη : α') ή πύλη πύλη της Ακροπόλεως, β') ή μεγαλόπρεπής κτίσις Αγορής της Ακροπόλεως, γ') μεγάλη οικία πλουσίου κτιός, δ') το μέγαρον του Υ.άτου Αιτάλου, ε') το εκ τριών τάξεων συγκείμενον γυμνάσιον, σς') ή πύλη του γυμνασίου και ζ') δρόμος της Ακροπόλεως. Εκ δε των κινητών τα σπουδα ότετρα, ή κεφαλή του Μ. Αλεξάνδρου εθροισμένη ήδη εις το Μουσείον της Κωνσταντινουπόλεως, δ' Εργαής του Αλκαίονος, χρυσά στέφανος, κίτρινα και ταυτα εις το Μουσείον της Κωνσταντινουπόλεως, ή κεφαλή της Φάονος, μερικά μαρμαρίνα άγάλματα, δ' αστυνομικός τόμος (έπιγραφή), αι θημυμχικά διατάξεις (έπιγραφη) και πολλά άλλα άγάλματα και σπονδαία έπιγραφαί κείμεναι εις εντός εις το Μουσείον της Περγάμου. Αι ανασκαφαί άβλαι θα εξακολουθήσασαι τοις ή-

χιστον επί μιαν 25ίαν, μέχρι τέλειας έκκαθαρίσεως της Ακροπόλεως.

Ήδη αι έφείκειναι ανασκαφαί ήρχισάν κατά τας άρχάς του μηνός Σεπτεμβρίου υπό του καθηγητού κ. Δαίρπελδ επί του Γυμνασίου των νέων και επί του λόφου Γυμν-επλ μετά έννεήκοντα περίπου εργατών. Μέχρι σήμερον δεν άνεκαλύφθη τι το σπουδαϊόν, έκτός έπιγραφών τινων ρωμαϊκής έποχής. Αι έργασίαι έσταμάτησαν άνευ ούδενός άποτελέσματος. Ο όγκος των εργασιών και ή στερεότης του έδάφους δεν επέτρεψε να έξετανη όλοτέλως ο λόφος, έντός του όποι' υ μεγάλαί έλλίπιδες ύπάρχον ένι θέλουσιν ανακαλυφθη πολύτιμοι σαρκοφάγοι κατά το προσεχές έτος.

Αι έφείκειναι ανασκαφαί ύτήρξιν πλούσιαι εις έπιγραφάς, αι όποιαί εφρέθησαν εις ίδν πλησίον του Γυμνασίου εφρέθεντα τασ, οστις ύποτίθεται, ότι ήνε μάλλον του Έρμού παρά του Ηρακλέους ή Ασκληπιού, ως ένομίζετο, τυχάνει δε και ρυθμού δωρικού. Το παρά το Γυμνάσιον στάδιον όλοτέλως εκκαθαρίσθη.

Εις τας ανασκαφάς παρεφέρθησαν έπίσης και ο δ' Είβετος αρχιτέκτων κ. Σβάτςμαν, δ κ. Πάφερ και δ κ. Ζουκότλ, ως έπιστάται δε των ανασκαφών οι κ. κ. Κουμόπουλος και Γ. Παρσκενόπουλος και ο γλύπτης κ. Ίάκ. Ρήγος προς συγκόλλησιν των κατεστραμμένων μαρμαρίνων άγάλματων, των κειμένων επί του Γυμνασίου.

ΠΑΓΑΣΑΙ

Αι περί των Παγασών διατηρηθείσαι εκ των αρχαίων συγγραφών ειδήσεις δύνανται να καταλάβωσι τριών έως τεσσάρων σιχών διάστημα έντός ενός βββίλου.

Μελετώντες όμως τα έρελπια αυτών και προτού άκόμη τα ανασκάψωμεν, λαμβάνομεν ιδέαν μεγάλην περί της πόλεως ταύτης.

Πρώτον ή περιοχή των τειχών αυτης ήνε σχεδόν γιγαντιαία, άνωτέρα πολλών μεγάλων πόλεων και αυτών των Αθηνών. Τα τείχη άρχόμενα από των πηγών, άτινις νέν καλοίγται Μλομιοιυλήθρα, άνέρχοντα νοτιοδυτικώς επί του ύπερκειμένου όρους, οδ την μακρην κορυφήν καθ' όλην την δυτικην πλευρήν κατέχουσι διήκοντα διά της πεδιάδος και των παρά την θάλασσαν λόφων μέχρι του σημερινού φάρου.

Ο πρώτος της οικοδομίας αυτών ήνε του τέλους του Ε', αϊώνος π. Χ ήτοι χρόνων άριστων. Έχει δε γίνει το έργον μετ' έκτάκτου έπιμελείας και εκ του αλάτους και των πολυαριθμών πύργων, οστινες το ένισχύουσιν άποδεικνύεται ότι ήτο ισχυρότατον.

Διά την κατασκευήν έργον τοσοϋτον πολυδαπάνου άπρητίτο πρώτιστως οικονομική εφροσία πρώτης δυνάμειος, οδαι κατά τας μετριώτερας έπιμεήσεις αι δαπάναι διά το τείχος τοϋτο και τοις πύργου: του ύπερβαίνοντι εν 600 έκαστομύ. ια σημερινών δραχμών.

Θά ελπη τις ότι τότε ήχον δούλους και κατασκευάζον τα Έργα άνευ δαπάνης τοϋτο ήνε πλάνη διά τον άπλοστατον λόγον ότι οδχι οι δοίλοι, άλλ' οι ελεύθεροι εοχεδίαζον και έπεισάτουν εις την κατασκευήν πληρωόμενοι, αυτοί δε οι δοϋλοι και άν δεν έλάβανον άντιμι-

οδίαν, ήχον άνάγκην διατροφής: άλλ' ήνε άποδεδειγμένην δι και άντιμισθίαν έλάβανον.

Αν εις τα τείχη προσθήη τις και τας δαπάνας διά την κατασκευήν του έκτελουμένου ύδραγωγείου εκ της Μοκρυνίτης προς μεταφοράν των έκεί ύδάτων εις Παγασάς διά μέσου των βράχων θα ήδη δι άπρητίτο πρόγματι μεγάλη εφροσία οικονομική, αυτη δε προσποθείη πολιτειακόν όργανισμόν πρώτης τάξεως.

Έπειτα οι αρχαίοι δεν ήθελον κατασκευάση τόσον μεγάλην περιοχήν, άν δεν ήτο άπολύτως χρήσιμος: οδεν τα τείχη προσποθείουσι μέγαν πληθυσμόν 200 χιλ. περίπου κατοίκων έντός της πόλεως ταύτης. Άνευ μεγάλου έμπορίου, άνευ έπιμεμειγμένης καλλιτεργίας και άφθόνου παραγωγής, ο πληθυσμός οϋτος δεν ήδύνατο να ύπάρξη.

Διότι, ως άπεκάλυψαν αι ανασκαφαί, εις την πόλιν ταύτην συγκεντρούντο άνθρωποι εκ πάσης γωνίας του τότε γνωστού κόσμου. Έκ των έπιγραφών άτινες εφρέθησαν άντιπροσωπεύονται εις Παγασάς οϋ μόνον αι πλείστα πόλεις και χώρας της κυρίας Ελλάδος, αι Αθήναι, ή Κόρινθος, αι Θήβαι, ή Τεγέα, ή Μαντινεία, ή Αχαΐα, ή Θεσσαλία και πολλαί άλλα και πλείστα της μεμακρομένης Ελλάδος, εκ της Ιταλίας και Σικελίας ο Τάρας, αι Συρακούσαι, ή Κανάνη, ή Μεσσήνη, το Ρήγιον εκ Λιβύης ή Καρχηδών, ή Κυρήνη εκ της Αίγυπτου ή Μέμφις, το Πηλοπόναιον εκ των νήσων ή Κρήτη, ή Κύπρος, ή Λέσβος, ή Σάμος, ή Πάρος και πολλαί άλλα: εκ της Φοινίκης ή Σιδών, ή Τύρος, ή Αραδος, ή Γάζα εκ Μ. Ασίας ή Ιωνία, ή Αίολία, ή Τρωάς, ή Βιθυνία, ή Χαλκηδών εκ του Πόντου ή Ηράκλεια, ή Σιτώνη, ή Τραπεζούς: εκ της ελληνικής Χερσονήσου του Βυζάντιου, ή Θρακη, ή Μακεδονία διά διαφόρων πόλεων, ή Ήπειρος, ή Πλευρία, άκόμη και βάρβαροι εκ Δαλματίας και δύο Πέρσαι.

Τι όηλοι ή καισπερμία των λαών τούτων έν Παγασάς; έμπορίον άμαίον, παραγωγήν άφθονου, πολιτισμόν έξαιετον: ένταύθα συγκεντροϋτο και άντηλλάσαστο οϋ μόνον της Θεσσαλίας ή παραγωγή, άλλα και όλης της Ελλάδος.

Ο έξωτερικός πύργος της πόλεως ήνε πολυ αρχαίας έποχής, του 3ου ή 2ου αϊώνος π.Χ. Αι έπιτύμβιοι πλάκες, αϊτινες εφρέθησαν έντός αυτών, κέκμηται μεγάλην αρχαιολογικήν άξίαν, καθ' όσον αι έγχρωμοι παραστάσεις, αϊτινες άποτυπούνται εις αυτας, ήνε αι πλέον ζωηρότεροι και παραστατιώτεροι όλον του κόσμου, διότι πρώτην φοράν εφρέσκονται πλάκες με τόσην θανμασίαν τέχνην, ήτις άναδεικνύει την αρχαίαν ζωγραφικήν άξίαν πολλής προσοχής και μελέτης.

Αι εφρέθεισαι αυται πλάκες παριστάουσιν εικόνας εκ του κατ' ιδίαν βίου, έξ οδ άποδεικνύεται ότι οι αρχαίοι ήχον πολυ διάφορον από ημάς γνώμην περί της ζωής, ήν ήγάπων και ήτις ένόμιζον ότι θα εξακολουθήσθη και έν τη άλλη ζωή.

Εις το μέρος, όπου σήμερον κείνται αι άλνκαι, ύπήρχε λιμήν των αρχαίων Παγασών, οστις έχρησίμευεν ίνα εισέρχονται αι τρεήρεις διά να κομίζωσι τα έμπορεύματα. Τινες διόσχυρίζονται, ότι οι αρχαίοι Θεσσαλοι ήσαν λαός φιλήθδονος μη αγαπών τας τέχνας και τας επιστήμας, άλλ' άσχολούμενος πώς κατά την ζωήν ταύτην να ήση μεγαλοπρεπώς. Αλλ' εκ των εφρημάτων των Παγασών άποδεικνύεται έλας το άντίθετον των λογισμοών των συγγραφών. Διά τας ανασκαφάς του πύργου των Παγασών ή Αρχαιολογική Έταιρία έδαπάνησε μέχρι τοϋδε δραχ. 7,369 και διά την ανατύπωσιν επτά εκ των άνεφρεθεισών σιηλών, γενομένην υπό του Γάλλου ζωγράφου Ζιλιερών, φέρηκα χρυσά 1650. Πληροφροϋμεθα ότι ή Αρχαιολογική Έταιρία άπεφάσισε να χρησιμοποίηση τας 50 χιλ. δρα. τας ψηφισθείσας διά τας ανασκαφάς της Κρανώνος διά την εξακολούθησιν των ανασκαφών εις τας Παγασάς.

Σπουδαιότατα εφρηματα ήλθον εις φως κατά την διάρκειαν των υπό του κ. Αρβανιτοπούλου, εφρόου των αρχαιοτήτων Θεσσαλίας, ενεργουμένων εις τας Παγασάς ανασκαφών.

Οϋτω άνεκαλύφθη ολόκληρος αρχαιολογικός θησαυρός έπιτυμβίαν πλακών και ένθυμιων, όμοια των όποιων πρώτην σχεδόν φοράν ανακαλύπτονται.

Ο ανασκαπόμενος πύργος κατεδαφίσθη σχεδόν ολόκληρος διά να ανακαλυφθούν τα μεγάλης άξίας και τέχνης εφρηματα ταυτα.

Μεταξυ των πλακών ήνε και μία, εφ' ής άπεικονίζεται ζωηρότατα όφρατα σκηή του αρχαίου βίου. Παριστάται αυτη γυναίκα φέρουσα τριγωνον έσθητα έξωμον, κρατούμένην από των ώμων διά πορπάν. Η άπεικονιζόμενη γυνή φαίνεται ως να δέχεται την σιγμήν εκείνην εις τας άγκύλας της το δεκαετής τέκνον της, παραδιδόμενον αυτη έν' άλλου τινός.

Η ανακαλυφθείσα αυτη έπιτύμβιος πλάξ έχει μεγίστην αρχαιολογικήν σπουδαιότητα, διότι άποδεικνύει ότι το έξωμον των γυναικών ύπήρχε και κατά τοϋς αρχαίους χρόνους, δ' άποτελείση δε ήληθή θησαυρόν διά τοϋς άσχολουμένους εις την μελέτην του ένδύματος των αρχαίων γυναικών.

Μία εκ των τελευταίως ανακαλυφθεισών έπιτυμβίων πλακών παριστά και το νεκρικόν καλούμενον συμπόσιον των αρχαίων, άρμετά παραστατικόν, καθ' όσον, ως γνωστόν, οι αρχαίοι εφρογον κατακεκλιμένοι.

Αι έν Παγασάς ανασκαφαί έληξαν, ίνα έπαναληφθούν την άνοιξιν. Εις τον πύργον οστις ένέκλειε τόσα αρχαιολογικά κειμήλια δεν θα γείνουν άλλα ανασκαφαί, άλλα θα εξακολουθήσασιν εις άλλα μέρη των Παγασών και θα διαρκέσουν έν έτος άκόμη, κατόπιν των όποιων δ κ. Αρβανιτόπουλος θα μεταβη ίνα ενεργήσθη τοιαύτας εις την αρχαίαν Κρανώνα.

Αι άνεφρεθεισαι αρχαιοτήτες θα κοσμήσουν το προσεχώς άνεγειρόμενον αρχαιολογικόν Μουσείον, δαπάναις του φιλαρχαίου κ. Αθανασάκη.

ΑΓΛΑΪΑ ΠΟΛΛΙΓΕΡ ως Μήδεια

ΠΡΟΣ ΤΗΝ Α. Β. Υ. ΤΗΝ ΠΡΙΓΚΗΠΙΣΣΑΝ ΜΑΡΙΑΝ

ΥΨΗΛΟΤΑΤΗ!

Όταν πρωτοήλθες, νόμψη επέραστος, ό λαός σε υπεδέχθη έν αυθορμήτω αγαλλιάσει. Ήδη ότε ήλθες μετά τό γαμήλιον ταξίδιον ένά όριστικώς μείνης έν τώ μέσω ήμών, μία τάξις εκλεκτοτέρα, ή πνευματική του Έθνους ύπόστασις, σε ύποδέχεται έν άθορύβω, αλλά ψυχική συγκινήσει. Έν Ελλάδι, Ύψηλοτάτη, όλα περίπου προστατεύονται. Οί πτωχοί, οί άστεγοί, οί άνάπηροι, οί άεργοί, οί χήρες, τά όρφανά, οί άγράμματοι, οί νοσοϋντες, οί τυφλοί. Τά μόνα που δέν έχουν κανένα δυστυχώς προστάτην είνε τά Γράμματα και οι Τέχναι. Ούτε ή επίσημος, ούτε ή άνεπίσημος Έλλάς εκέφθησαν ότε θέλουν και αυτά, έν τή αναγεννήσει των, κάποιαν πνοήν θερμουργόν προστασίας.

Αί πριγκήπισσαι του Έλληνικού Βασιλικού οίκου ετειναν ήδη άρωγόν τήν χείρα εις τά νοσοκομεία, εις τά άσυλα, εις τά συσσίτια, εις τά δάση. Σϋ έρχομένη, εύρίσκεις έλεύθερον έν στάδιον ευγενοϋς ύποστηρίξεως. Σϋ, Ύψηλοτάτη, ή καλλιτέχνις και τήν ψυχήν και τήν μόρφωσιν, κόρη σοφοϋ, ή άγαπώσα τας Καλās τέχνας και τά Γράμματα, συγκέντρωσον περι τήν αύλήν σου τούς άξιους αυτών αντιπροσώπους—και ύπάρχουν ευτυχώς τοιοϋτοι—αναμίχθητι εις τήν όρξιν των, έμφύχωσον αυτούς, γνώρισε τούς πόθους των και τά ιδανικά των. Η άριστοκρατία μας, ή βυθισμένη εις τήν ξενολατρείαν, τό σύνθημα τής άφηνίσεως από του ληθάργου της αναμένει πάντοτε από τας Ύψηλότητας. Σϋ γενοϋ διά τά γράμματα και τας τέχνας ή ύψηλή αυτών προστάτις.

Σημειώσεις Ένός Ημής.

ΤΟ ΕΛΛ. ΕΝΔΥΜΑ

Τό Έλληνικόν ένδυμα, τό όποιον ύψηλή επίθυμία τής Ανάσσης εισήχθη κατά πρωτόχρο-νιάν εις τήν Αύλήν, εκυριάρχησε κατά τούς γάμους τής Α. Β. Υ. του πρίγκηπος Γεωργίου. Τό ένδυμα αυτό τό γραφικώτατον ανέδειξεν επί μάλλον τήν χάριν και τήν καλλονήν των κυριών, οι όποιοι τό έφερον. Η κυρία Ισαβέλλα Σκουζέ, σύζυγος του κ. επί των Έξωτερικών ύπουργού και ή χαρίεσσα κόρη της δεσποινίς Μαρία παρίστανται έν τή εικόνη ήν δημοσιεύομεν έν τή εθνική ταύτη άμφιέσει.

ΤΑ ΔΩΡΑ ΤΩΝ ΓΑΛΛΩΝ

Γάλλος δημοσιογράφος έσχε τήν πρωτότυπον ιδέαν να έρωτήσει τας μεγαλειτέρας προσωπικότητας τής Γαλλίας τί θα ήθελαν να εύρουν έντός των

υποδημάτων, τά όποια, ως γνωστόν, τοποθετοϋνται έν Γαλλία πρό τής θιραμάστρας διά ν' άποτεθοϋν εις αυτά τά δώρα των Χριστουγέννων.

Ο στρατηγός Γαλλιφές είπεν ότι ήθελε να εύρη «τήν άρχαίαν Γαλλίαν». Ο Ίούλιος Κλαρετϋ τήν ήλικίαν του των είκοσι έτών και τά σύνορα, τά όποια είχε τότε ή Γαλλία. Η μυθιστοριογράφος Ζϋκ ένα καλόν άπόλυτον μονάρχην και ό υποκόμης δε Βογκέ τον έλλείποντα βραχίονα τής Αφροδίτης τής Μήλου. Η τραγωδίστρια Ύβέττη Γκιλπέρ είπεν ότι εις τό ύπόδημά της ήθελε να εύρη τό ποδαράκι, που είχεν όταν ήτο δικαιοκτώ έτών, ό δε Θεόδωρος Ρεϊνάν μίαν έφημερίδα, ή όποία να λέγη μόνον τήν αλήθειαν.

Τό τελευταίον είνε ίσως τό περισσότερον άδύνατον.

Η κυρία και ή δεσποινίς Αλ. Σκουζέ.

ΚΑΤΙΝΑ ΨΥΧΑ

Με μίαν ολιγόστιχον ειδήσιν ολίγων εφημερίδων Μάνηγγέλη ένας θάνατος, δια τόν οποίον έπρεπε να πενήθη ο χορός τών Μουσών και εις τόν οποίον ήξιζε μία δέσμη άττικών ίων. Είς μίαν από τας φράσεις εκείνας, τας οποίας ήγάπα να επαναλαμβάνη ή Κατίνα Ψύχα, ο Γκογκούρ έλεγεν: «Ότι ο θάνατος, όταν πλήττη μίαν ύπαρξιν νέαν και άνθηράν, έχει κάτι του δολοφόνου». Και ή δολοφονία έχει ακόμη κάτι τόν πλέον άγριον, όταν ή νεαρά και άνθηρά ύπαρξις διηνοίγεται ήδη, εκλεκτόν και σπάνιον λουλούδι, εις τόν ήλιον φήμης θαλπεράς και άνέμενον αυτήν ή πλήρωσις ενός όνειρου έμπνεύσεως ύπερέχου.

Μία έλληνική άνθησις, τής οποίας τόν θάλοσ κινεί τήν εκπληξιν, καλύπτει σήμερον τόν γαλλικόν Παρνασσόν. Είνε πρώτος ο λαζευτής τών τελείων στίχων, ο Ζαν Μοριάς, δια τόν οποίον έγραψε κάποιος κριτικός, ότι ήλθε να κλείση τόν 19ον αιώνα, που ένεκαίνιασαν ο Άνδρέας Σεντιέρος, «Έλλην εκ μητρός, ώστε να λεχθή: «ο ύστερογέννητος τών μεγάλων ποιητών τής Γαλλίας είναι και αυτός Έλλην». Άθρός και περιπαθής μυθιστοριογράφος κατόπιν ο Κωνσταντίνος Φωτιάδης. Ποιητής πρηνασιακής κομψότητος ο Παύλος Μουσούρος. Όξύς κριτικός και χειριστής τής γαλλικής γλώσσης, γεμάτος από άττικόν χάριν, ο Νικόλαος Έπισκοπόπουλος. Μουσικός τεχνοκρίτης με βαθείαν τήν διαίθεσιν τών ρυθμών και τής αρμονίας και φράσιν άπαλώς μουσικήν, ο Καλθοκορίσης. Μυθιστοριογράφος και ποιήτρια τέλος, ή Κατίνα Ψύχα.

Έν από τά άνθη τής έλληνικής αυτής γλωσσίδος, ή οποία εύρηκε μίαν θέσιν ιδιαιτέραν εις τόν βαθύσκιον γαλλικόν Παρνασσόν, έπεσον ήδη μαρμαμένον...

Ολίγοι έγνώριζαν, ότι ή Κατίνα Ψύχα έθεράπευε τήν ποιήσιν και τά γράμματα, πριν ή πρό διετίας ή γαλλική «Επιθεώρησις τών Παρισίων» δημοσιεύση τόν πολύχροτον μυθιστόρημά της «Οι αύλοκόλακες τής δόξης». Με τόν πρώτον της έργον, τόν οποίον ήρχετο εις τήν εύρειαν δημοσιότητα, μία άκτις τής δόξης αυτής, ήρχετο να στεφανώση τήν άγνήν έλληνικήν κατατομήν της, τήν οποίαν φεψ! είχε κουράσει και άλλοιώσει ή νόσος.

Άλλ' οί παρακολουθούντες έπιμελέστερον τήν φιλολογικήν παραγωγήν, έγνώριζαν, ότι ήτο ή συντάκτρια τής εύγλωττου εκείνης και καλλομένης άπαντήσεως, με τήν οποίαν αι κυρίαί τών Άθηνών είχαν άπαντήσει εις τόν πρός τήν Ελλάδα ύμνον του Έδμόνδου Ροσάν, τόν 1897. Έγνώριζαν, ότι είχε γράψει σελίδας εις τήν «Κυανήν Έπιθεώρησιν» γεμάτας από τήν λατρείαν τής αρχαιότητος. Και δεν έλησμόνου, ότι ή Έλληνίς, ή οποία είχε γείνει Γαλλίς συγγραφέυς, κατά τά τελευταία έτη, απέστειλεν ένθερμα άρθρα, ύπερμαχούσα τών έθνικών συμφορώντων, εις τήν «Εφημερίδα τής Γενεύης».

Ο θάνατος, ο δολοφονιός θάνατος, τήν εύρεμαχράν από τήν πόλιν, που ήγάπα τόν πιστά, έργαζομένην ήδη εις τόν νέον έργον της, διότι ή Κατίνα Ψύχα, αντιθέτως προς τούς άνιάνους και ματαιούς φιλοδόξους, τούς ζητούντας τήν δόξαν

χωρίς έργασίαν, διεσκέλιζε με στερεόν, άνδρικόν, ακούραστον βήμα τόν φοβερό μονοπάτι, εις τήν κορυφήν του οποίου φύεται ή δάφνη και ήδη με τήν κρινόλευκον χείρα ήτοιμάζετο να δρέψη ένα κλωνιον δια να στέψη τήν ώραίαν κεφαλήν. Ο πένθιμος ασφόδελος άνέμιξε τά πικρόσομα άνθη του άντ' αυτής εις τήν καταμέλανον ως γαγάτου κόμην τής Έλληνίδος παρθένου. Και τόν χέρι, τόν οποίον τόν σον καλά έγνώριζε να κρατή τόν κονδύλι γλώσσης, που δεν ήτο ή μητρική της, έπεσε βαρύ και άδρανές επάνω εις τήν νεώπην σελίδα ενός ήμιτελουσ βιβλίου. Η δόξα έξεδιχθη...

ΓΥΝΗ ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ

Αί γυναίκες ήρχισαν τήν κατάκτησιν και τών δικαστηρίων εν Παρισίους. Η πρώτη γυνή δικηγόρος εινε ή Ρωσίσ Έλενη Μιροπόλσκη, ήτις

Η δικηγόρος ΕΛΕΝΗ ΜΙΡΟΠΟΛΣΚΗ άγορεύουσα εν τώ Δικαστηρίω

λαβούσα τήν άδειαν του δικηγόρου, ήρχετο παρασταμένη ως συνήγορος εις τά δικαστήρια. Έν τή εικόνη παρίσταται φέρουσα τήν δικηγορικήν τήβεννον.

ΕΚΘΕΣΙΣ ΜΠΟΚΑΤΣΙΑΜΠΗ

Ο κ. Μποκατσιάμπης, ο κατ' έξοχήν Κερκυραϊός ζωγράφος, διωργάνωσε και έφέτος εκθεσιν τών έργων του εν τώ σπουδαστηρίω του. Ο συμπαθής καθηγητής εινε ο είσηγητής τών έτησίων μονομερών εκθέσεων. Εργάζεται άθορύτως, άλλ' άκαμάτως και τά προϊόντα τής έμπνεύσεως του και τής φιλοτεχνίας του εκθέτει κατ' έτος—παράδειγμα άνεξαντλήτου Κερκυραϊκής αγάπης προς τούτους δέ φιλοπονίας, σπανίας εις τά χρονικά τών νεοέλλήνων ζωγράφων. Αν και τά θέματά του δεν ποικίλλουν, άν και μετά τινος έπιμονής, ήτις μάλλον θα ήδύνατο να χαρακτηρισθη ως μοιρολατρεία, έμπνέεται διαρκώς από τήν γενέθλιον νήσον, εν τούτοις πάντοτε

νέα φαίνονται τά έργα του, έχουν πάντως να δείξουν κάτι, μίαν άποψιν διαφορετικήν, ένα χρωματισμόν όχι στερεότυπον. Και ή νήσος εις τήν οποίαν ή φύσις μετ' άσωτείας έχάρσει τά δώρα της νεάζει πάντοτε εις τούς πίνακας του κ. Μποκατσιάμπη.

Η τέχνη του δεν εινε άίθιαστος, δεν εισάγει ο καλλιτέχνης καινά δαιμόνια, δεν αυτοσχεδιάζει. Είνε παρατηρητής λεπτολόγος και όμως πλέον άληθινός από τούς σετσεονίστα.

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΑΙ

Τη 10 Δεκεμβρίου έώρτασε τήν 25ετηρίδα τής ιδρύσεως της ή «Εταιρεία τών Καλλιτεχνίδων» του Μοναχου. Η Έταιρεία ιδρύθη προς συγκέντρωσιν τών καλλιτεχνίδων, δια να συζητούν ζητήματα άμοιβαίον συμφέροντος. Αριθμεί 703 μέλη, έχει ίδιον μέγαρον και σχολήν με 13 τάξεις. Εις τήν σχολήν τής Έταιρείας ταύτης έδίδασκεν άλλοτε ο ήμετερος Ιακωβίδης. Διευθύντρια τής σχολής εινε ή δις von Welsch Bram. Εφέτος ή Έταιρεία διωργάνωσε εκθεσιν ζωγραφικής και λιθογραφίας. Πρόεδρος του σωματίου εινε ή κυρία Martha Giese.

Ο Ιταλός ζωγράφος Pellizza de Volpedo μέλος τής Union Internationale des Beaux Arts et des Lettres άπέθανεν εις Τουρίνον εν ήλικία 39 ετών.

Ο γλύπτης κ. Κ. Κωνσταντινίδης έχει ως γνωστόν, φιλοτεχνήσει τήν «Ακτιήν» νεαράν γυναίκα έξηλεκμένη εις τόν ύμνον της παρθίας, τόν οποίον κυμαίσει περι τόν γυμνόν σώμα της. Τό έργον διακρίνει άφρότης ανλήψως και λεπτότης εκτελέσεως. Πρό τινος μία πόλις τής Αυστραλίας παρόλιος ήθέλησε να κομίση τήν πλατείαν τής με έργα γλυπτικά. Τη συντάσει φίλον του εκεί έδωκεν ονομασμένον ο κ. Κωνσταντινίδης έστίλει φωτογραφίαν τής «Ακτις». Τό έργον ήρεσεν εις τήν επιτροπήν και προσέφερεν αυτή γεμάτον πασόν προς άγοράν. Αλλ' ή δημοτική άρχή εις ήν επέβληθη προς έγκρίσιν ή φωτογραφία τού έργου, τό άπέρριψε ως γυμνόν. Να εκτεθη εις κοινήν θέαν άγαλμα γυναικός ήμιγύμνου έθεωρήθη άνήθικον! Ούτω χάρις εις τήν σεμνοτυφίαν τών Αδοσιτών έστειρήθη ή πόλις των ενός έλληνικού καλλιτεχνήματος.

Εγένοντο τ' άποκαλυπτήρια τής εν τώ Χημείω Άθηνών ένταχισθείσης προτομής του καθηγητού Χρηστομάνου.

Οι ζωγράφοι κ.κ. Μποκατσιάμπης και Αλεκτορίδης έλαβον εις τήν διεθνή ναυτικήν εκθεσιν του Βορδω χρυσόν μετάλλιον.

Ιδρύθη εν Όξφόρδη έδρα τής Νεοέλληνικής φιλολογίας, διορίσθη δέ καθηγητής ο εκ Κύπρου κ. Σίμος Μενάδος.

Ο διακεκριμένος Γάλλος συγγραφές κ. Paul Brunelle εν τή ύπ' αυτού έκδομένη «Revue Marse» δημοσιεύει εκτενέστατον άρθρον υπό τόν τίτλον «A propos de Pinacothiki», εν τώ αναφέρει πάντας τούς ολωει κρατούντας τας κλείδας τής φιλολογικής και καλλιτεχνικής κινήσεως τών τόπων των, εν οίς ιδιαίτερος έξαίρει τό έργον του διευθυντού τής Πινακοθήκης Λεγαν τ' έξής:

«Ο Ary d'Yvermont, όστις ίδρυσε τήν «Revue

Franco-Italienne» μας προσφέρει εύρό και πρόσφορον πεδιον εν τή Νέα Ρώμη και μας διανοίγει ήδη ο διακεκριμένος και γλωσσολογικός συνεργάτης τής πύλας τών Νέων Άθηνών κατέστησε γνωρίμους τούς συντάκτας τής ήμετέρας επιθεωρήσεως εν Ελλάδα και δια να τόν ευχαριστήσωμεν, διότι μας κατέστησε γνωστήν τήν νεωτέραν φιλολογικήν κίνησιν εις τήν γήν τών ήρώων και τών θεών, έχομεν τήν ευφροσύνην να γνωρίσωμεν σήμερον εις εκείνους ούς ενδιαφέρει ή παγκόσμιος φιλολογία ότι ή Έλλάς κατέχει από τού 1901 μίαν μεγάλην Καλλιτεχνικήν Επιθεώρησιν, τήν «Πινακοθήκην», ήτις επιτελεί ως άριστα τόν προορισμόν της εν τώ σταδίω τών γραμμάτων και τής οποίας διευθυντής είναι ο κ. Δ. Καλογερόπουλος συγγραφές πολλών τόμων πλειστάκις επαινεθέντων υπό τού «Mercure de France». Ο άξιος ούτος και πολλού ενδιαφέροντος συνάδελφος εξέδωκεν εσχάτως τά «Φύλλα τού ήμερολογίου» του, πλήρη χρισμοσ; παιδούς φιλοσοφίας και χάριτος.

Είμεθα ευτυχείς δημοσιεύοντες τήν προσωπογραφίαν του κ. Δ. Καλογερόπουλου και γνωρίζοντες εις τούς αναγνώστας μας τό περιοδικόν «Πινακοθήκην», τήν μακρονην ταύτην αδελφήν, ήτις θα μας διευκολύνη τό έργον εν τή Έλληνική Γη, ένθα έγεννήθη ο θεός Όμηρος».

Η υπό τήν προεδρείαν του κ. Δραγούμη Γλωσσική ή Έταιρεία προκηρύσσει διαγωνισμόν πραγματειών περι τών εν Έλλάδι γλωσσικών ιδιωμάτων. Τα άποσταλησόμενα έργα θα εινε λεξιλόγια, ή γραμματικά μονογραφαία ή συλλογή γλωσσικών μνημείων ζώντων ή γραπτών.

Έργα εινε δεκτά άχρι τέλους Ιανουαρίον 1908, τα δε βραβεία θα άπονεμηθώσι κατά Μάιον του αυτού έτους.

Άπέθανεν εις τών διατρεπεσιόων έλληνοιστών, ο καθηγητής τής Ιστορίας τής έλληνικής φιλοσοφίας εν τή Σοφόνη Βίκτωρ Βροσσάρ. Πλείστα όσα συνέγραψε φιλοσοφικά συγγράμματα εις ά συνοψίζει και αναλύει τας θεωρίας τών Έλλήνων φιλοσόφων. Καίτοι τυφλωθείς από έτών λόγω τής καταπληκτικής κοπώσεως τών οφθαλμών, έξηκολούθει τά μαθήματά του συνιστών πάντοτε σιωκήν άπάθειαν εις πάντας, όπως διέπνεετο αυτός εν τή δυστυχία του. Ο Βροσσάρ έγραψεν εσχάτως μεγάλην μελέτην εν τή «Φιλοσοφική επιθεωρήσει», δια τής οποίας συνεβούλευν επώς ή κοινωνία επανέβη εις τήν ήθικην των αρχαίων Έλλήνων, τήν μόνην συμβάλλουσαν εις τήν ανθρωπίνην ευδαιμονίαν.

Ανεκαλύφθησαν 28 άγνωστοι επιστολαί του Βεγάβεν και 47 σελίδες χειρογράφων μουσικής. Η αυθεντία τών χειρογράφων έξηκαβώθη. Αι επιστολαί φέρουν χρονολογίαν 1816—1823.

ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ

Ο εν Καίρω κ. Κ. Κάγκας ηγόρασε την υπό του ζωγράφου κ. Προκοπίου γραφεύσαν προσωπογραφίαν της Αυτοκρατορίας της Αθηνωνίας Ταϊτοφ, απέστειλε δὲ ταύτην πρὸς τὸν κ. Δήμαρχον Ἀθηναίων ἵνα τὴν παραδώσῃ ὡς δῶρον εἰς τὴν Ἑθνικὴν Πινακοθήκην.

*

Ἐν Ρώμῃ συνέστη ἐπιτροπὴ πρὸς ἀνέγερσιν ἀνδριάντος τοῦ Ἀρχιμήδους, τοῦ περιώνυμου σοφοῦ, τοῦ φωνεθέντος κατὰ τὴν πολιολογίαν τῶν Συρακουσῶν, τὰς δολοφονίας ὑπερέβησε μετὰ τόσου ζήλου καὶ ἐπιτηδειότητος κατὰ τῶν Ρωμαίων. Προδότηται δὲ τῆς ἐπιτροπῆς οἱ γερουσιασταὶ Blaserna καὶ Palerno καὶ ὁ κ. Nathan, δήμαρχος Ρώμης.

*

Ἐνδιαφέροντα σέλλογῃ ἔργων τέχνης ἐδωρήθη τελευταίως εἰς τὴν πόλιν τῶν Παρισίων, προωρισμένη διὰ τὸ Μέγαρον τῶν Καλῶν Τεχνῶν δλου θὰ μείνῃ διαρκῶς ἐκτεθειμένη.

Πλείστα ἐξ αὐτῶν, ἔργων τῆς νεωτέρας τέχνης, ἀντιπροσωπεύουν τοὺς διασημοτέρους συγχρόνους καλλιτέχνας.

Μία θανμασία προσωπογραφία τοῦ Francis Maguait ἔργον τοῦ Besnard, μία προτομὴ τοῦ ἰδίου παρὰ τοῦ Dalou, ἡ πεφημισμένη προσωπογραφία παριστώσα τὸν ζωγράφον Thaulow μετὰ τῆς κυρίας του, ἔργον τοῦ διασημοῦ καλλιτέχνου Koll, καὶ μία προσωπογραφία τῆς μητρὸς τοῦ Chartran, δῶρον τῆς κυρίας Chartran, μικρὸν ἀγιοανδρῆμα λεπτοῦτος καὶ εὐαισθησίας εἰς τὸν χρωματισμὸν.

Κατὰ τὸν παρελθόντα Μάρτιον ἀνώνυμος δωρητὴς προσέφερεν ἀνεκτίμητον δῶρον μῦς τοιογραφίας ἐκ τῶν καλλιτέρων τοῦ Claude Monet. Ἐἶχον ἐκφράσει τότε τὴν εὐχὴν δαψωσ πλείστον τοῦ ἐξόχου αὐτοῦ καλλιτέχνου ἀρχηγὸς τῆς νίας σχολῆς ἀντιπροσωπευθῆ καὶ ὁ Renoir. Χάρις εἰς τὴν γεναιοδωρίαν δευτέρου φίλου τοῦ Μεγάλου ἀνώνυμου ἐπίσης θὰ πραγματοποιηθῆ ἡ εὐχὴ αὐτῆ διὰ μῦς κρητιδογραφίας, ἥτις περικλείει ὅλας τὰς πολιτίμους ἀρετὰς τοῦ καθηγητοῦ.

Ἐπίσης ὁ πασίγνωστος σουλλογεὺς Jules Maciel προσέφερε δύο κρητιδογραφίας ὧν ἡ μὲν ἔργον τοῦ J. Tissot, ἡ δὲ τοῦ Daignan-Bouveret παριστάνοσα τὴν κυρίαν Bouveret μετὰ τοῦ νιόυ της.

Μία προτομὴ τοῦ Henri Regnauld παρὰ τοῦ ἀποθανόντος γλύπτου Barrias δωρηθεῖσα παρὰ τῆς κυρίας Barrias εὐ ἀνεχώρησ τὴν σειράν τῶν εἰκονογραφικῶν τῶν συγχρόνων καλλιτεχνῶν, ἥτις ἤρχει μετὰ τὰς προτομὰς τῶν Falguière παρὰ τοῦ Rodin, τοῦ Henner παρὰ τοῦ Dubois, τοῦ Ziem καὶ τοῦ Harpignies παρὰ τοῦ Logoffin καὶ τοῦ Gigoux παρὰ τοῦ Dalou.

Πλείστον τῆς σουλλογῆς ταύτης θὰ τοποθετηθῶν συγκεντρωμένα ὑπὲρ τὰ ἑκατὸν σκίτσα καὶ προλάσματα τοῦ Falguière ἀγορασθέντα παρὰ τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου τῶν Παρισίων.

*

Ὁ γνωστότατος Γάλλος δημοσιογράφος Κορνελὸ ἀπέθανεν εἰς ἡλικίαν 65 ἐτῶν. Ὁ Κορνελὸ εἶνε ὁ εισηγητὴς τῆς ἐλαφρῶς εἰρωνικῆς ἐπικρίσεως τῶν γεγονότων τῆς ἡμέρας, εἶδους τὸ ὅποιον καλλιέργουν ἤδη μετὰ τὸσην ἐπιτυχίαν ὁ Ἀρδουὸν εἰς τὴν «Πρωίαν» καὶ ὁ Μαρέ εἰς τὴν «Ἐφημερίδα».

*

Εἰς τὸ Ἀργίσιον, τὴν ἰδιαιτέραν πατρίδα τοῦ ἐν Σέρραϊς ἀπαγοισθέντος ἐθνομάρτυρος Νικολ. Πανα-

γιάτου, ἤρχισαν σουλλεγόμενοι ἔρανοι πρὸς ἀνέγερσιν μνημείου. Διὰ τῶν χρημάτων τούτων θὰ κατασκευασθῆ ἡ προτομὴ τοῦ Παναγιώτου, ἥτις θὰ στηθῆ εἰς τὴν μικρὰν πλατείαν τοῦ σιδηροδρομοῦ, ὀνομασθησομένην πρὸς τιμὴν τῆς μνήμης του «Πλατεία Παναγιώτου».

*

Εἰς Λεῖτον ἀπεκαλύφθη ὑπὸ τοῦ Κρόνριτς μνημείον ἀνεγερθὲν ἐπὶ τῇ 150τῇ ἐπετειῶ τῆς μεγάλης μάχης καθ' ἣν Φοιδερίκος ὁ Μέγας ἐνίκησε τὸν Κάρολον τῆς Λωρραίνης.

*

Ἡ Ἰταλικὴ Βουλὴ ἐφήρισε 2,000,000 φρ. πρὸς ἀνέγερσιν ἐν Ρώμῃ μνημείου εἰς τὸν Δάντην.

*

Ἡδωκότησεν ἡ ἔξοχος Ἀμερικανὴς ἠθοποιὸς Κλάρα Βλόγρονδ, ἥς οἱ θρίαμβοι εἰς τὴν «Μουσικὴν Ἀκαδημίαν» τῆς Βαλτιμόρης ὑπῆρξαν ἔξοχοι. Τὰ αἶτια παραμένουν ἄγνωστα.

*

Ἐν τῇ ἐκδόσει τῶν ἔργων τῆς δ. Σοφίας Ἀσκαίδου ἠγόρασαν διάφορα ἔργα τῆς ἡ κόμησας Γιανκούρ τοῦ «Ψάρευμα» καὶ οἱ κ. κ. Γ. Λεβίδης, Α. Ἀθανασάκης, Μουσιόπουλος, Χαΐνης, Γ. Φιλάρετος, δ. Κολιαλέξη, Παναγιόπουλος, Σακελλαρίου, δ. Σαμοῖλη, Κυριακίης, Τοπάλης, Χατζηλάζαρος. Τὴν ἐκδοσιν ἐπιτελέθη καὶ ἡ Α. Μ. ἡ Βασιλοῦσα, ἥτις ἠγόρασε δύο πίνακας, τὸ «Μελτέμι» καὶ τὴν «Πρωϊνὴν ἡσυχίαν.»

*

Ὁ ἀποθανὼν ἐθνικὸς εὐεργέτης Κ. Σεβαστόπουλος ἀφήκε 30,000 εἰς τὸ Ἔθν. Πανεπιστήμιον ἵνα ὁ τόκος τοῦ ποσοῦ τούτου χρηταιμεθῆ ὡς βραβεῖον ἐτησίον διαγωνίσματος μεταξὺ τῶν μαθητῶν πάσης κοινωτικῆς τάξεως. Τὸ διαγώνισμα τοῦτο σκοπὸν ἔχει τὴν μόρφωσιν τῆς σημερινῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης καὶ τὴν κατὰ τὸ ἐθνικὸν προσέγγισιν πρὸς τὸ πάντοτε θαυμαζόμενον ὄρος τῶν ἀρχαίων λαμπρῶν συγγραφέων μας διὰ τὸ σύντομον καὶ εὐκρινές, διὰ τῆς χρήσεως ἀπαρεμφάτων, εὐκρινῆς ἐγκλίσεως καὶ τοῦ μέλλοντος χρόνου. Ὁ διαγωνισμὸς θέλει φέρῃ τὸ ὄνομα τοῦ δωρητοῦ. Οἱ διαγωνιζόμενοι δὲν θέλουν ὑπερβαίνει τοὺς 10 ἢ 12 κατ' ἔτος. Ἡ Σύγκλητος τοῦ Πανεπιστημίου ἀπεδέχθη τὸ κληροδότημα καὶ ὄρισεν ἐπιτροπὴν ἐκ τῶν κ. κ. Κόντου, Μιστριώτου καὶ Χατζηδάκι.

*

Ἀπὸ τὸν ναὸν τῆς Παναγίας τοῦ Κουρταῖ ἐκλάπη εἰκὼν τοῦ Βαν-Δυκ μεγίστης ἀξίας.

Ἡ θύρα τῆς ἐκκλησίας ἐδιωρθώνητο ἐσχάτως, ἐνεκα τούτου δὲ τὸ ἀνω μέρος αὐτῆς ἔμεινεν ἀνοικτόν. Οἱ κλέπται εἰσῆλθον διὰ τοῦ ἀνοίγματος ἐκείνου καὶ ἐπῆραν τὴν εἰκόνα τῆς Ἀποκαθλώσεως τοῦ Βαν-Δυκ. Ἡ εἰκὼν αὕτη ἦτο εἰς τὸ βῆθος τῆς Ἐκκλησίας, ἐπῆρξε δὲ πρὸ αὐτῆς παραπέτασμα τὸ δροῖον ἀνεσθῆρο μόνον εἰς τὰς μεγάλας ἐορτὰς, εὐτυχῶς οἱ κλέπται ἀφῆκαν τὸ παραπέτασμα ἀνεσθῆρο καὶ ἡ κλοπὴ ἀνεκκλήφθη μόλις ἠνοιχθῆ ἡ Ἐκκλησία.

Ἡ εἰκὼν ἦτο μεγάλης ἀξίας. Ὅσον εἶχεν ἐσχάτως σταλῆ εἰς τὴν διοργανωθείσαν ἐπὶ -ῆ 300 ἐπετειῶ τῆς γεννήσεως τοῦ Βαν-Δυκ ἐκδοσιν τῆς Ἀμβέρσης εἶχεν ἀσφαλισθῆ ἀντὶ ἡμίσεως ἑκατομμυρίον.

ΜΟΥΣΙΚΗ

Τὴν μουσικὴν τῆς χειμερινῆς περιόδου κίνησιν τοῦ Ὁδείου ἐνεκρίνοσεν ἡ διεληθούσα ἐξ Ἀθηνῶν δεσποινὴς Νίτσα Μρονῶ, κλειδοκμβάλιστρια δευτῆ, ἀριστοῦχος τοῦ Ὁδείου Βιέννης, ἥτις ἔχει διακριθῆ λαβοῦσα μετὰλλιον τοῦ Ὁδείου καὶ τὸ μέγα βραβεῖον Liszt. Ἀπρημίνευσε τὸν Βετόβεν πολὺ καλά. Εἰς τὸν Chopin ἴσως ὑπελείφη, ἡ δὲ Campanella (Liszt Ραγαπίνι) μᾶς ὕπερβησε τὸν Λαμπρινόν, ὅστις τὴν εἶχεν ἐκτελέσῃ θαυμασίως.

Τὸ Ὁδεῖον ἀπέκτησεν νέον διευθυντὴν ὀρχήστρας ἀντὶ τοῦ ἀπελθόντος κ. Σουαζῶ, τὸν νεαρόν ἀλλὰ πλήρη δυνάμειος κ. Ριχάρδον Ρέττιχ, ὅστις συγχρόνως διδάσκει καὶ τετραχορδον ἐν τῷ Ὁδεῖῳ. Ὁ κ. Ρέττιχ εἶνε γνωστότατος εἰς τὸν μουσικὸν κόσμον τῆς Γερμανίας, διετέλεσε δὲ concert Meister τῆς Kaisr orchester τοῦ Μονάχου καὶ διεκρίθη πάντοτε ὡς soliste εἰς διαφόρους συναυλίας.

*

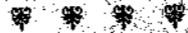
Ὁ κ. Ἀνδρέας Τσάπαλος, μαθητὴς τοῦ Ὁδείου Ἀθηνῶν, τελειοποίησεν ἐν Εὐρώπῃ, ἐνθα ἐμαθήτευσεν παρὰ τοῖς Ysaye καὶ Svecik ἀνεδείχθη κατὰ τὴν ἐν τῷ «Παρνασσῷ» δωδεκῶν συναυλίαν τοῦ ὑπεσχοῦ τετραχορδιστῆς εἰς τὸ concert No II τοῦ Bach εἰς τὸ V τοῦ Viucentis καταγοήτευσεν, ἐκτός δὲ τοῦ προγράμματος ἐξετέλεσε μετ' ἀφασταν γλυκύτητα τὸ Souvenir τοῦ Brda.

Τὸ Ὁδεῖον Λότνερ δὲν ὑπελείφη εἰς τὴν μουσικὴν κίνησιν. Εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ ἔδωκαν μίαν ὄρασι τὴν συναυλίαν οἱ καθηγηταί. Οἱ κ. κ. Schmitze καὶ Bemmer ἐξετέλεσαν τὸ Trio εἰς πὸ ἔλαστον τοῦ Μένδελσον, ἡ κ. Φωκᾶ ἐψάλλε τὸ Flute enchanlee τοῦ Μόζαρτ καὶ τὸ Theme avec variations τοῦ Proch, ἡ δὲ ἀρτι ἀφιχθεῖσα κλειδοκμβάλιστρια ὄου Hoerschelmann ἔδωκε δείγματα τοῦ θαυμασίου ταλάντου της μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ prelude εἰς τὸ ἔλαστον τοῦ Chopin καὶ τῆς Μαζούρκας, ἥτις εἶνε ἰδικὴ τῆς σύνθεσις.

Ἐπὶ τῇ ἰδρῶσει τῆς Μελοδραματικῆς Σχολῆς τοῦ τοῦ Ὁδείου Λότνερ ἔδωκε συναυλίαν ἐν τῇ αἴθουσῃ τοῦ «Παρνασσῷ», ἥτις ἐδείχθη ἀνεπαρκῆς ἰὰ περιλάβῃ τὸ ἀπείρον πλῆθος τῶν ἀκοαστῶν. Τῆς κυρίας Φωκᾶ αἱ μαθήτρια Ἀγγελίστου Παπαδάκη, Ἀναστασιᾶδου Μουρατάου καὶ Παπαγεωργακοπούλου ἐψάλλαν μετὰ πολὺ ἀσθημα καὶ μετ' ἀρκετὴν τέχνην, ἀναδειγθεῖσαι ἀξίαι μαθήτρια αὐτῆς. Ἰδιαιτέρως ἤρσεν ἡ διωδία τοῦ Sib, τὸ ἄσμη ἐκ τοῦ Βεττέρου, καὶ ἡ Σαλαμπό.

*

Ὁ σὺλλογος τῶν διπλωματούχων τοῦ Ὁδείου, μετανομασθεῖς «Ἀρμονία» ἐνεφανίσθη καὶ πάλιν. Ὁ κ. Χωραφᾶς, οἱ ἀδελφοὶ Οἰκονομίδει, ὁ Γαϊδεμπεργερ, ἡ δ. Γεννάδη, ἡ κ. Θεοδώροπούλου καὶ ὁ κ. Παπαγεωργίου ἔλαβον μέρος ἐπιτυχῶς.

ΝΕΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

De profundis.— Αἰωνιδίως ἀλλὰ πάνοπλος σχεδὸν ἐνεφανίσθη νέος συγγραφεὺς, νεαρῶτατος ἔτι, ὁ κ. Πλάτων Σουλιάτης—Ρόδοκαλάκης, μετ' ἐν βιβλίον φέρει τίτλους παραδόξους, καὶ ἀπαρεῖχτονον ἀπὸ μικρὰ κομμάτια γεμάτα ποιησιν καὶ ἀβραὺν μελαγχολίαν. Μόνον τὸ μέτρον ποὺ λείπει κατὰ τὰ ἄλλα, εἶνε τὰ βιβλίον τοῦ λυρικῆ σουλλογῆ. Χρυσόλαλοι.— Ἀ-

μέθυσαι.— Τοπάλιοι.— Σαρδόνυχες, τίτλοι πρωτότυποι καὶ ὄρατοι οἱ ὅποιοι εὐτυχῶς δὲν διαφωθῶνται ἀπὸ τὴν ἔμπνευσιν τοῦ συγγραφέως, ἥτις δὲν εἶνε μονότονος ἀλλὰ ὀριάζεται ἀπὸ τὴν αἰσθησιν τοῦ Μεγάλου καὶ τοῦ Ὁραίου. Ὁ ἔρωσ πρὸς τὴν γυναῖκα δὲν ἔδειε τὰς σελίδας τῶν τῶν ἔχει κυριεῦσα μία σκέψις εὐρύτερα, ἥτις διερευνᾷ τὰ μεγάλα γεγονότα τῆς ἱστορίας, τὰς μορφὰς ποὺ συνεκλόνησαν ἔθνη, ἡ τοπεῖα τὰ ὅποια κρατοῦ. κάποιον βιβλὸ μυστικὸν ἡ ἔχουν ἱστορικὸν μεγαλεῖον, ἡ ὄραματα τὰ ὅποια συμβολίζουν μίαν φιλοσοφικὴν ἔννοιαν.

Ἄλλὰ δὲν εἶνε μόνον ἡ ἔμπνευσις καὶ ἡ πρωτοτυπία αἱ μόναι ἀρεταὶ τοῦ «De profundis».

Ἡ γλῶσσα, γλῶσσα ἀρμονικῆ, μεγαλοπρεπῆς, ἀνταξία τῶν θεμάτων, γλῶσσα καθαρῶτα, γλαφυρὰ εἶνε ἡ γλῶσσα τοῦ βιβλίου. Ἀνεπῆρατος ὁ συγγραφεὺς ἀπὸ τὰ δαιμόνια καὶ τὰ ζῆλνια τὰ κλιταρρεῖδη, ἐκφράζεται σύμφωνα μετὰ τὴν σκέψιν του καὶ τὴν φιλοκαλίαν του. Καὶ δι' αὐτὸ εὐκρίτως τὴν παρακολουθεῖ ὁ ἀναγνώστης ἀπὸ μῆσον τῶν ὄρατιων καὶ μελαγχολικῶν φαντασμαγοριῶν του.

Ἐκκλησίαι πρὸς τὸ Πανελλήνιον κοινόν, ὑπὸ Περ. Γιαννοπούλου. Ἐκφράζουθε τὸ ρηθικέλευθον ἀνακαινιστικὸν ἔργον τοῦ ὁ κ. Γιαννοπούλου μετὰ τὴν μεγαλόστομον καὶ ἐλευθεροστομον κρούσῃν τοῦ ἥτις εἶνε ἐγερτήριον σάλπισμα πρὸς τὸν κοιμώμενον Ἕλληνα. Καὶ τὸ νέον αὐτὸ βιβλίον τοῦ μεγαλοδιδάτου ἀλλὰ καὶ θετικῶρονος συγγραφέως, ἀξίζει γὰρ γίνῃ τὸ ἐγκόλιον τοῦ νεωτέρου Ἑλλήνου.

*

Ἄδαι Ὁρατίου.— Βιβλίον Α'. Ἐκαυονταετηρίκος ὕμνος. Μετάφρασις Ν. Λιθαδά.

Δὲν εἶνε ἡ πρώτη αὕτη ἐργασία τοῦ φιλοπόνου κ. Λιθαδά, ὅστις καίτοι δὲν ἀπέλειπεν ἔτι τὰ Πανεπιστημιακὰ βῆθη, παρέσχε δείγματα μελέτης εὐσυνειδήτου καὶ ἀξίας πολλῆς προσοχῆς.

*

Τὰ ἱστορικὰ καλῶθοντα.— Διάλεξις Ι. Χρυσανθοπούλου Μελέτη περὶ τῆς ἐπαρχίας Καλαβρύτων ὑπὸ ἱστορικῆν, γεωγραφικὴν καὶ ἀρχαιολογικὴν ἐποψιν, μετὰ πολλῆς ἐπιμελείας γραφεῖσα καὶ ἀπεικονίζουσα μετ' ἀκριθείας τὴν ἱστορικὴν πόλιν.

*

Ἄντ. Σπλιτωπούλου, Περὶ σωτηρίας τῆς Πατρίδος Πατριωτικὴ μελέτη.

*

Ἄθ. Εὐστάθιου.— Ἡ θρησκεία τῶν πάλαι Αἰγυπτίων.

*

Ἡμερολόγιον τῆς «Ἐπιστημονικῆς Ἠχοῦς» ἔτος Α'. Ὑπὸ τοῦ φίλου διευθυντοῦ τῆς «Ἐπιστημονικῆς Ἠχοῦς» κ. Σ. Παπανικολάου ἐξεδόθη ἡμερολόγιον μετὰ ποικιλωτάτην καὶ ἀξιαντήγνωστον ὕλην.

*

Ναυτικὴ ἡγεινὴ ὑπὸ Α. Φωρᾶ. Σὺλλογος ὠφέλιμων βιβλίων. Τεύχος 89. Πρόσχωσ καὶ «Θρησκεία», ὑπὸ Α. Μπαλαγῶν.

Παρακαλοῦνται οἱ καθυστεροῦντες τὴν συνδρομὴν τοῦ ληγοντος ἔτους, ν' ἀποστελῶσι ταύτην ἀπ' εὐθείας πρὸς ἡμᾶς ἵνα ἐξακολουθῶσ ἡ ἀποστολὴ τοῦ φύλλου.

ΧΑΡΤΟΠΡΑΞΙΟΝ ΠΑΛΛΗ ΚΑΙ ΚΟΥΤΙΑ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ἐκιομήθησαν νέοι **ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΟΙ ΚΟΝΔΥΛΟ-ΦΟΡΟΙ** ἐκ διαφόρων ἔργουστασιών (**FONTAIN PEN**). Οἱ κονδυλοφόροι οὗτοι ἀπὰς πληρούμενοι ἐπαρκοῦσι διὰ γραφῆν 2000 λέξεων.
ΔΕΔΤΑΡΙΑ ἑλληνικὰ ἐκδόσεως Πάλλη καὶ Κούτσια ἐξαιρετικῶς ποιότητος πωλοῦνται τὰ ματῆρα 5 λεπ. ἑκάστον.

ΦΩΤΟΤΣΙΓΚΟ-ΓΡΑΦΕΙΟΝ

ΑΡ. ΛΑΪΟΥ

ΑΡΙΣΤΟΥΧΟΥ ΤΗΣ
ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ
ΜΟΝΑΧΟΥ

Ὁδὸς Ἀγ. Μάρκου 1

ΑΘΗΝΑΙ

Γ. Θ. ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

Ἐμπορὸς καὶ ἀντιπρόσωπος **Βιομηχανικῶν καὶ ἔμπορικῶν καταστημάτων ἐν Βόλῳ.**

Παραγγέλαι καὶ προμῆθαι παντὸς εἶδους ἐκ τοῦ ἑξωτερικοῦ καὶ ἑσωτερικοῦ.

Ἐνδεχόμενα μεταλλὰ, σιδηρὰ ἀκατέργαστα, σιδηροδοκοί, κασσίτερος, τενεκέδες, μέταλλα ἐν γένει ἀγγλικά, βελγικά, σουηδικὰ, κλπ, σωλήνες, τζάμια, ὑφάσματα, νήματα, οἰκιακὰ σκεύη, σιδηρικά, λινέλαια, χρώματα.

Μοναδικὸς εἰσαγωγεὺς διὰ τὴν Ἑλλάδα ἐν γένει τοῦ ἀρίστου σουηδικοῦ σιδηρικοῦ σιδήρου.

Γκαζομηχαναὶ, μηχανήματα ἐν γένει, πιάνο, μπιλιάρδα, ρολὰ, γέφυραι κλπ. κλπ.

Πᾶσα ζητούμενη πληροφορία δίδεται τάχιστα.

R. MARBYL

ROBES & MANTEAUX

ΒΣ. — Ὁδὸς Ἐρμού — ΒΣ.

Ἔργασια Πασιονῆ.—Τιμὰι ἐκτὸς συναγωνισμοῦ

ΦΩΤΟΤΣΙΓΚΟΓΡΑΦΕΙΟΝ ΠΡΙΝΤΕΖΗ

Clichés δι' ἰσημερίδας, περιοδικὰ πολυτελεῖς ἐκδόσεις.

Ἀθήναι. Ὁδὸς Ἐδριάντου — Σακεράτους 2.

Πωλεῖται βιβλιοθήκη ἐκ νομικῶν συγγραμμάτων, πάντων δεδεμένων, εἰς ἕαν συγκρατατικῶν τιμῶν. Πληροφορίαι παρ' ἡμῶν.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ "ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗΣ"

ΤΟ "ΚΡΥΦΟ ΣΧΟΛΕΙΟ," πίναξ Ν. Φύξη. Φωτοτυπία εἰς μέγα σχῆμα. Δρ. 1. Ἐπι χονδροῦ χαρτίου Δρ. 2.

"ΔΥΟ ΠΟΝΟΙ," δοῦμα Φρ. Κοτπέ, κατὰ μετάφρασιν Ἀγίδος Θέρου. Τιμᾶται Δρ. 1. Ἐπι Ὀλλανδικοῦ χαρτίου Δρ. 2.

ΤΟ "ΜΑΥΣΩΛΕΙΟΝ," δοῦμα Ν. Δάσκαρη καὶ Π. Δημητριάκοπούλου Δρ. 1.

ΤΟ "ΠΑΣΧΑ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ," πίναξ Φοῖζου Ἀριστέως. Φωτοτυπία εἰς μέγα σχῆμα. Δρ. 1.

Η "ΜΙΚΡΑ ΕΠΑΙΤΙΣ," πίναξ L. Perrault. Φωτοτυπία εἰς μέγα σχῆμα. Δρ. 1.

Η "ΑΙΩΡΑ," Πίναξ Vigor. Φωτοτυπία εἰς μέγα σχῆμα Δρ. 1.

Ο "ΑΠΟΧΩΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΝΥΜΦΗΣ," Πίναξ Rochegrosse. Φωτοτυπία. Δρ. 1.

Ο "ΑΓΓΕΛΟΣ ΤΟΥ ΜΑΡΑΘΩΝΟΣ," τειχόγραφος φωτοτυπία εἰς μέγα σχῆμα. Δρ. 2.

ΤΟ "ΟΝΕΙΡΟΝ," G. Bargellini φωτοτυπία. Δρ. 1.

ΚΑΛΥΜΜΑΤΑ ΧΡΥΣΟΔΕΤΑ ΤΗΣ "ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗΣ,"

τοῦ Α', Β', Γ', Δ' Ε' καὶ ΣΤ' ἔτους πωλοῦνται εἰς τὸ γραφεῖον μας ἀντὶ Δρ. 2. Διὰ τὸ ἑξωτερικὸν φρ. χρ. 2.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΝ Δ. ΖΥΓΟΥΡΑ

Ὁ Πρακτικὸς βίβλος τοῦ ἐμπορίου	Δρ. 2,50
Ὁδηγὸς ἐμποροῦπαλλήλων	» 2,00
Ἱστορία τοῦ ἐμπορίου	» 2,50
Ἐμπορομαθολογία	» 1,50
Ἐμπορικὴ καὶ βιομηχανικὴ οἰκονομία	» 2,50
Ἐμπορικὴ καὶ βιομηχανικὴ νομοθεσία	» 2,50
Κατασκευαστικὰ Γεωργικῆ	» 1,—
Ἐγχειρίδιον Γεωργικῆς	» 2,—
Ἐμπορικὴ Γεωγραφία Σταμ. Θεοχάρη	
ἐκδοθεῖσα διαπλάγαις Σενούφ. Ζήγουρα	» 5,—
Ἀπευθυντικὸν τῷ κ. Θεμιστ. Σ. Ζήγουρα,	
ὁδὸς Σωνιέρου 1.	

ΤΟΜΟΙ "ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗΣ,"

Ἀπὸ τοῦ Α' μέχρι τοῦ ΣΤ' ἔτους εὐρίσκονται εἰς τὸ γραφεῖον μας, τιμώμενοι αἰ χρυσοδετεῖ Δρ. 15, οἱ ἀπλοδετεῖ Δρ. 12. Διὰ τὸ ἑξωτερικόν, ἡ τιμὴ εἰς χρυσόν.

Ἐξεδόθησαν

Δ. Γ. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΥ

ΤΑ ἈΝΑΓΛΥΦΑ,

Εἰκόνες καὶ Διηγήματα

Δραχ. 1.

Ὅσοι ἐκ τῶν κ. κ. συνδρομητῶν δὲν ἔλαβον τὰ Ἀνάγλυφα παρακαλοῦνται εἰς εἰδοποίησιν τὸ γραφεῖον μας.